

MEDICINA

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS ŽURNALAS

Nr. 1 (69) 1987

75

ALGS 1912 - 1987

MEDICINA PLGS Žurnalas

Journal of World and American Lithuanian Medical Association
Nr. 1 (69) 1987

Redaktorius

Vaclovas Šaulys, M.D.

Redakcinė kolegija:

Kazys Ambrozaitis, M.D.

Milda Budrys, M.D.

F.V. Kaunas, M.D.

Kazimieras Rimkus, M.D.

Vytautas Tauras, M.D.

Redakcinės kolegijos nariai, tvarko atskirus žurnalo skyrius

Techninis redagavimas:

Klementas Dédela

Kalba ir korektūra rūpinasi:

Juozas Masilionis

Spaudos darbai atlikti:

M. Morkūno spaustuvėj, Čikagoje

Straipsniai, korespondencijos, nuotraukos siunčiamos redakcijos adresu. Rankraščiai taisomi ar trumpinami redakcijos nuožiūra. Žurnalas išeina du kartus per metus. Prenumerata U.S. \$10.00 metams. Atsiskaitoma per draugijas, arba tiesiog MEDICINOS adresu. Adresų pakeitimus prašome iš anksto pranešti administracijai.

MEDICINA

Redakcija: c/o V. Šaulys

2639 W. 86th St.

Chicago, Ill. 60652

Tel : (312) 776-7337

Administracija:

Sofija Blažys

3038 W. 59th St.

Chicago, IL 60629

(312) 776-6667 (darbo)

(312) 925-3048 (namų)

TURINYS

Redakcijos žodis	1
Alerginis sinusitas ir faringitas	3
Kenneth Jesunas, M.D.	
Vaikų apsinuodijimai, Augusta J. Šaulytė, M.D.	5
Tuberkuliozės užkrečiamumas prie nereguliaraus gydymo	7
Monokloniniai prieškūniai ir nervų sistema	8
Audrius V. Plioplys, M.D. FRCPE	
Medicina okupuotoj Lietuvoj	11
PLGS veikla	13
Draugijų veikla (Illinois, Kanada, New Yorkas, Ohio) ..	17
Fraternitas Lituanica - Patria, V. Tauras, M.D.	21
Gaja, K. Ambrozaitis, M.D.	23
Medicina Himalajų kalnuose.	26
Danutė Bieliauskienė, M.D.	
Kronika, paruošė K. Rimkus, M.D.	31
Mokslo pakopomis, paruošė K. Rimkus, M.D.	35
Vincas Pietaris — Gydytojas literatūros klasikas	36
V. Tauras, M.D.	
Mūsų mirusieji, paruošė K. Rimkus, M.D.	37
Liėtuviai gydytojai Venezueloje, V. Gutauskas, M.D. ..	40
Mikstūra, K. Ambrozaitis	43

Žurnalo viršelį, ALGS jubiliejui paminėti, meniškai apipavidalino dailininkė Ada Sutkuvienė.

AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ 75 METŲ ORGANIZUOTOS VEIKLOS SUKAKTIS

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga, išsivysčiusi iš Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos, įkurtos 1912 metais Čikagoje, šįmet mini 75 metų veiklos sukaktį, deimantinį jubiliejų.

Tuo laiku lietuvišką visuomenę daugumoje sudarė bemoksliai įmigrantai, fizinio darbo darbininkai. Išsimokslinusių, ypač profesionalų, buvo labai mažai, pav. 1921 metais lietuvių gydytojų JAV-ėse būta tik 70, išsklaidytų New Yorke, Bostone, Klevelande, Čikagoje ir kitur. Saujelė Čikagos gydytojų matė reikalinga susiburti į **Amerikos Liet. Daktarų Draugiją**, kad galėtų „statyti medicinos ir dentisterijos praktikavimą ant etiško pamatų, kad suteikus tinkamesnį patarnavimą ir pagalbą sergantiems, mokinti žmones raštui ir kalbomis apie higieną ir sanitariją, užsiimti labdariniu darbu ir kovoti prieš apgavimus daktarus ir šundaktarius“ (**Gydytojas**, No. 2, 1921). Prie Daktarų Draugijos veiklos prisijungė aktyvūs gydytojai iš kitų Amerikos miestų. Besikuriant nepriklausomai Lietuvai gydytojai įsteigė bepartinę **Lietuvai Gelbėt Draugiją** (Raudonojo Kryžiaus principais) pagelbėti vargšams Lietuvoje, per kurią tik 1921 metais pasiuntė Liet. Raud. Kryžiui 15,100 dol. pinigais ir 16 tonų drabužių. Pinigais rėmė Lietuvos universitetą ir Lietuvoj einantį „Medicinos“ žurnalą. A. L. Daktarų Draugija 1921 metais pradėjo leisti mėnesinį laikraštį „**Gydytojas**“, kuris ištesėjo tik porą metų.

Po poros dešimtmečių AL Daktarų veikla apsilpo, vegetavo iki naujos šio pokario emigracijos, kada nauji emigrantai gydytojai įsijungę į Draugiją vėl atbudino veiklą. Išaugus nariais, paskatinta vyresniųjų veikėjų gydytojų entuziazmo ir Draugijos kilnių ir praktiškų principų, išsiplito po Amerikos miestus, kur daugelis liet. gydytojų buvo įsikūrę, įsteigdami Lietuvių Gydytojų Draugijas, kurias apjungia **Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga**, turinti keletą šimtų narių. Sąjunga, nenorėdama užmiršti lietuvių gydytojų išsisklaidžiusių, nepriklausančių Draugijoms ir liet. gydytojų kituose kontinentuose, visus apjungia per **Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungą**.

Pasaulio-Amerikos Liet. Gydytojų Sąjunga su pagarba mini 1912 metų Amer. Liet. Daktarų Draugijos įkūrėjus d-rus A. Montvidą, S. Biežį, V. Šimkų, C. Čerį, A. Graičiūną, A. Juozaitį, J. Kulį, C. Vėzelį ir kitus. 16-tas P-ALGS suvažiavimas š.m. rugsėjo 5-7 d.d. įvyks 75 m. jubiliejaus ženkle ir pirmataky dvasia teiks stiprybės ateičiai.

V.Š.

Nepriklausomos Lietuvos Medicinos Istorijos prenumeratoriai ir garbės mecenatai:

Mecenatai: Dr. Linas Sidrys, d-rai Vacys ir Vida Tumasoniai

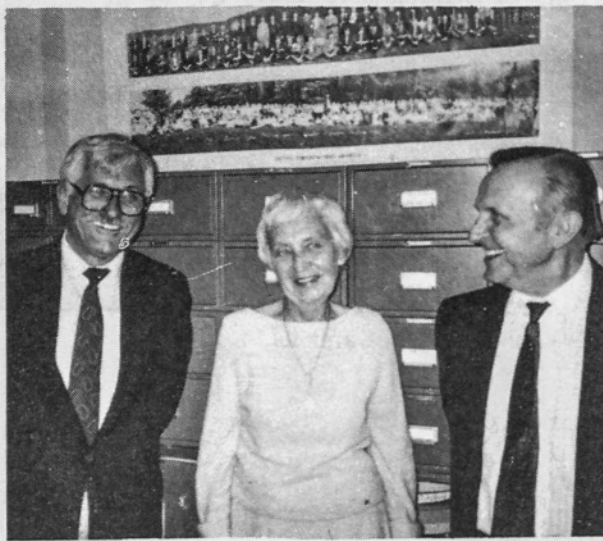
Garbės prenumeratoriai: Dr. Birutė Paprockas, dr. E. Galiauskas.

Rėmėjai: Dr. Vytautas Majauskas, dr. Albina Prunskis, dr. Pranas Sutkus, dr. Rūta Jauniškis, dr. Vytas Ablėnas (Kanada), dr. Henrikas Solys, dr. Mathew Namikas, dr. Adolfas Baltrukėnas, dr. Jonas Jusionis, dr. Nijolė Bražėnas, dr. L.O. Griniūtė

Prenumeratoriai: Dr. Jonas Hermanavičius (Venecuela), dr. Edmundas Butrimas, dr. Liuda Dirda, dr. Praurima Murinas, dr. Leonas Seibutis, dr. Jean Kazlauskas, dr. Marija Svtelis, dr. Leonida Giedraitis, dr. Aldona Baltch-Gravrokas, dr. Daiva Bajorūnas, dr. Vladas Lėlis, dr. Roland Giedraitis, dr. Audra Deveikis, dr. Regina Padleckas dr. Vytautas Rėkllys, ir dr. J. Vingilis.

Dar ne vėlu iš anksto užsisakyti ir tuo pačiu paremti Lietuvos Medicinos Istorijos išleidimą. Knygos spaudos darbai eina pilnu tempu. Knyga daugiau kaip 750 psl. Dedamos pastangos, kad veikalas pasirodytų šių metų lietuvių gydytojų suvažiavimui. Norint gauti mokesčių lengvatų, čekius rašyti LITHUANIAN EDUCATION COUNCIL of U.S.A.

Siunčiant čekius, galima pasinaudoti pridėtais vokais.

Po pasitarimo Medicinos Archyvo reikalais iš k. A. Paulius, Milda Budrienė ir K. Ambrozaitis.

— Dr. Milda Budrienė-Kuršaitė parėmė Liet. Medicinos Istorijos leidinį \$500, — savo tėvų Jono ir Marijos Kuršių atminimui.

— Redakcija dėkoja dr. Elenai Galiauskienei, atsiuntusiai \$100, — „Medicinai“. Ačiū ir už linkėjimus.

— Birutė Paprockienė iš New York'o atsiuntė \$100, — Medicinai. Ačiū už auką ir linkėjimus.

Siunčiu širdingiausius sveikinimus iš saulėtos Floridos ir dėkoju už Medicinos žurnalą, kurį sutinku su išskėstomis rankomis.

Gyvenant pensijoje, nebetenka susitikti su kolegomis. Pavarčius Mediciną, daug senų atsiminimų pagriebia tavo širdį.

Labai atsiprašau, kad laiku nesumokėjau už prenumeratą. Žmogus apsileidi tuojau nesumokėjęs, o po to ir pamiršti.

Linkiu sėkmės Medicinos žurnalui ir mielai jo laukiu savo namuose.

Su pagarba

A.S. Baltrukėnas

LIETUVIŠKOS MEDICINOS ARCHYVAS

Kaip žinoma, prie BUDRIO lietuvių foto archyvo dr. Mildos Budrienės paramos dėka įsteigtas Medicinos skyrius, kuriame bandoma sutelkti nuotraukas, skaidres, filmus ir pan. iš lietuvių gydytojų veiklos ir gyvenimo. Medžiaga yra gražiai sugrupuojama albumuose. Ateityje manoma archyvą praplėsti ten sutelkiant knygas ir kitokias lietuviškas medicinos senienas.

Balandžio 12 dieną Jaunimo centre foto archyvo patalpose įvyko oficialus šio archyvo atidarymas. Archyvas yra registruotas Illinojaus valstijoje kaip pelno nesiekianti institucija, kas svarbu aukotojams ir rėmėjams. Kad institucija turėtų teisingą struktūrą, sudaryta patikėtinių (Trustees) valdyba. Ją sudaro dr. Gražina Budrytė, dr. Jonas Račkauskas, Algimantas Kezys ir grupė gydytojų (J. Daugirdas, F. Kaunas, V. ir A. Šauliai ir M. Vygantas).

Dr. M. Budrienė, be savo pagrindinio įnašo eksponatais ir finansais, daug dirba organizuodama, kad tas archyvas ne tik išliktų, bet kad augtų ir didėtų, kad, išplėtus patalpas, būtų galima surinkti viską, kas turi archyvinės vertės lietuviškai medicinai — literatūra, apranga, instrumentai, vaistai.

Siunčiant eksponatus, prašoma pažymėti datą, vietą, pavardes. Siųsti — Budrys Lithuanian Photo Library, 2345 W. 56 st., Chicago, IL. 60636.

ALERGINIS SINUSITAS IR FARINGITAS

Kenneth Jesunas, M.D.

Dr. Kenneth Jesunas, gimęs Čikagoje, studijavo farmakologiją, vėliau baigė medicinos mokslus Iliojaus universitete. Otolaringologijos — galvos ir kaklo chirurgijos specialybę įsigijo Northwestern universitete. Tarnaudamas kariuomenėje, dirbo Brooks Medical Center (Ausų-nosies-gerklės srityje), kaip skyriaus viršininko padėjėjas. Jau 13 metų yra privačioj praktikoje. Dabar yra gydytojų išrinktas štabo prezidentu Silver Cross ligoninėje, Joliete. Gyvena Lemonto apylinkėje su žmona ir dviem vaikais.

Su alerginiais sinusitais ir faringitais otolaringologas mato ligonių kasdien savo kabinete, kas sudaro maždaug 50% visos praktikos. Nosies alergijų 70% atvejų gali pasidaryti chronišku sinusitu ir 90% chroniška nosies vidaus infekcija (F. Hansel). Sinusų ir gerklės alergija gali vaidinti pirminę ir antrinę rolę. Praktikoje alerginis sinusitas aprašomas kaip paaštrėjęs alerginis rinitas su antrine sinusų infekcija. Alerginis rinitas faktiškai vaizduojamas kaip nosies gleivinės paburkimas su rinorėja ir čiauduliu. Tam išsivystyti reikalingas imunologinis jautrumas alergenams ir pasikartojantis ar nuolatinis alergenų erzinimas. Procesas sukliamas įvairių alergenų, tarpininkaujant specifiniams IgE antikūniam.

Dažnumas. Alerginis rinitas vienas iš dažniausiai pasitaikančių alerginių negalavimų, paliečia daugiau kaip 20 mil. asmenų JAV-ėse, maždaug 10% gyventojų. Prasideda bet kokiame amžiuje: nuo kūdikystės — 6 mėn. amžiaus su serous otitis media; — ir senyvo amžiaus sulaukusiems. Tipiškai, dažniausiai pasirodo prieš 40-tuosius

amžiaus metus, ypač paauglių amžiuje. Paprastai ligoniai turi šeimos alerginių ligų istoriją, kur jau yra palinkimo imunologiniam jautrumui. Kai kurios studijos randa, kad 50% susirgimų, bent vienas iš tėvų yra kam nors alergiškas.

Patogeneizė. Kas pasidaro, kai IgE susitinka su alergenais? Alerginis rinitas ir sinusitas išsivysto įkvėpuojant alergenų, genetiškai turintiems palinkimą su aukštu ir prailgintu IgE antikūnių reagavimu į limfoidinius kvėpavimo takų audinius. Kai antikūniai susijungia su bazofilais ir mast celėmis, eilėje cheminių reakcijų priveda prie tų celių (monocitų) degranuliacijos ir tos celės pagamina cheminius mediatorius k.a. histaminą, serotoniną, leukotrenus, chemotaktinius faktorius, prostoglandinus ir kitokias medžiagas. Tos medžiagos savo keliu sukelia įvairaus lygio kraujo indų išsiplėtimą ir nosies gleivinės patinimą: padidėja gleivių produkcija, susirenka eozinofilai ir neutrofilai ir kitos uždegiminės celės ir použdegiminiai reiškiniai.

Apžiūrint tokį ligonį (su nosies alergija), gleivinės atrodo pablyškusios, melsvos ir patinusios. Jeigu jau išsivystęs sinusitas, nosies gleivinėje gali matyti pūlines išskiras (secretions). Tada sinusai skausmingi palietimui ir stuksenimui (perkussijai).

Vaikus, turinčius nestiprų alerginį nosies gleivinės „uždegimą“, atpažinsi, kai jie pasveikins tave dažnu delnu braukimu aukštyn per panosę. Ilgainiui net odos raukšlė išsivysto virš nosies galo. Kitas dažnas ženklas, randant limfinių audinių folikulus ant užpakalinės gerklės (pharynx) sienelės. Be to, pastebimi paakių paburkimai, ašarojimas ir akių konjungtivos paraudimas.

Diagnozei patvirtinti padeda 3 laboratoriniai tyrimai: 1) odos reakcijos, 2) in vitro immunoassay tyrimas ir 3) nosies gleivinės tepinėlis.

Odos reakcijos tyrimas — įbrėžton odon arba injekcija į odą įleidžiama sesitizuotos mast celės specifinių alergenų. Paraudimas ir paburkimas odoje reiškia, kad reakcija yra pozityvi.

Nuo 1966 m. pradėta naudoti IgE antikūniai, kurie sukelia klasinę alerginę reakciją. To pasėkoje išvystyta **in vitro RAST** (Radioallergosorbent Test) — procedūra nustatymų alergenų serume. Ligonio serumas inkubuojamas su alergenų matrix ant spec. popieriaus plokštelės. Radioaktyviai

paženklinių, specifinių IgE prieškūnių koncentracijos netiesioginis nustatymas.

Nosies gleivinės tepinėliu nustatoma, ar yra eozinofilų ir mast ląstelių. Šitas tyrimas nėra specifinis, kadangi tų celių rastum ir kitokiose klinikinėse situacijose.

Gydymas. Pagrindiniai gydymo metodai: 1) Aplinkos kontrolė, 2) Farmakologinės priemonės, 3) Alergenams atsparumo išvystymas — Allergen Immunotherapy — ir 4) Chirurginės priemonės.

Aplinkos kontrolė — sumažinimas ar visiškas pašalinimas alergenų, naudojant elektrostatinis filtrus, oro valytuvus, sintetinių medžiagų, be alergenų, čiuzinius ir pagalves, panaikinus galimų pelėsių namuose ir pašalinimas naminių gyvulių.

Farmakologinės priemonės. Naudojimas anti-histaminų. Antihistaminai konkuruoja su histaminais, kurie pirma paveiks TARGET ląsteles. Geriausiam veikimui išgauti antihistaminai turi būti duodami prieš alergijos simptomams pasirodant, reguliariai ir pakankamose dozėse. Antihistaminų yra labai daug; gydytojai turėtų būti susipažinę su keletos pagrindinių grupių veikimu.

Kitą vaistų grupę sudaro turintys corticosteroidų. Pasirodžius rinkoje Becloamethasone (Becanase ar Vancerase) ir Flunisolide (Nasolide) aerosolio formoje, palengvino nosies alergijos kontrolę. Teisingai naudojant, tie vaistai veikia vietiniai su maža sistemine absorbcija, nesušiūpina adrenalinių liaukų funkcijos.

Pastaraisiais 10 metų dažnėja gydymas Cromolyn Sodium, kurio veikimu išvengiama Ag—Ab reakcijos, kas sukeltų Mast celių degranuliaciją ir to pasėkoje pasirodytų alergijos simptomai. Jis nėra antagonistas.

Alergenų imunoterapija. Anksčiau minėtom priemonėm nepadėjus ir alergijai užsitęsus keletą metų, gali padėti atsparumo išvystymas alergenams. Metodas palyginamai naujas ir dalinai kontraversinis. Čia svarbu teisingai nustatyti alergeną serume. Alergenų imunoterapija sukelia imunologinius pasikeitimus: a) sumažėja specifinių IgE antikūnių gamyba (produkcija), b) pasireiškia produkcija specifinio IgE blokuojantys antikūniai ir c) pasikeičia Mast celės ir limfocito morfologija. Alergenų imunoterapijos kursas užsitęsia 3-5 metus. Jei po 2-jų metų gydymo nematyti kliniško pagerėjimo, tokia terapija nutraukiama.

Chirurginis gydymas dažniausiai taikomas lėtiniam alerginiam sinusitams, kur anksčiau minėtos priemonės nepadėjo. Chirurginiam gydy-

mui priklauso antrum išplovimas (irrigation), nosies-antrum'e „lango“ iškalimas, nosies polipų išpjovimas ir etoidektomija, Caldwell-Luc procedūros ir sinusų išvalymas.

ALERGINIS FARINGITAS

Kaip anksčiau minėta, alerginės pharynx problemos gali būti pirminės arba antrinės. Apžiūrėdami ligonį, randame šlapiuojančią, paburkusių farigealinę gleivinę ir patinimą limfinių audinių. Ypatingas diagnostinis vaizdas matant smulkų, lyg smulkių akmenų grindinio vaizdas — folikuliarinio faringito ženklai. Dažnas kartu tonzilių padidėjimas, patinimas uvulos. Taip gali atrodyti ir antriniai dėl padidėjusios nosies alerginės gleivinės ar sinusų sekrecijos, sukeltos įkvėpuotų, prarytų arba dėl abiejų kombinacijos, alergenų suerzinimo. Gydant reikia atsižvelgti į priežastį: jeigu kalti imami vaistai ar maistas — sustabdyti. Jeigu tai neįmanoma, reikalinga hiposensitizacija.

Alerginio rinito ar faringito diagnozei būtina ligonio asmeniška ir šeimos istorija: rytmetinis čiaudėjimas, užsikūšusi nosis, nosies varvėjimas (rhinorrhea), nosies, akių, gomurio ir ryklės (pharynx) niežėjimas — tai simptomai alerginio rinito ar faringito.

Kūdikių ekzema, pasikartojantis bronchitas ir serozinis vidinės ausies uždegimas gali pasirodyti prieš išsivystant alerg. rinitui, kuriam užsitęsus, gali išsivystyti į sinusitą, kurio laiku nesutvarkius, priveda prie atkaklių galvos skausmų ir kitų aplinkinių organų uždegimų.

SUMMARY

Allergic sinusitis and pharyngitis are secondary infections subsequent to an acute exacerbation of allergic rhinitis. The use of in vitro RAS (Radioallergosorbent test) has greatly simplified the identification of the offending allergens. The mainstay of management continues to be (1) environmental control (measures to diminished exposure to allergens), (2) pharmacotherapy (antihistamines, decongestants, steroids), (3) allergen immunotherapy. Drainage and evacuation procedures on the sinuses can be helpful in selected persistent cases.

Šaltiniai — References

- Otolaryngologic Clinics of North America Oct'71; Allergy in Otolaryngology Practice
- Otolaryngologic Clinics of North America Nov'85; Immunology and Allergy
- Otolaryngology Head & Neck Surgery Cummings et al ' 86
- Vol 1; Allergic Rhinitis

VAIKŲ APSINUODIJIMAI

Augusta J. Šaulytė, M.D.

Šia tema paskaita skaityta 1987 metų LAMA žiemos seminare Courchevel, Prancūzijoje.

Augusta J. Šaulytė, M.D.
Assistant Professor of Pediatrics
Director of Pediatric Emergency Room
University of Chicago Medical Center.

Apsinuodijimai sudaro didelį nuošimtį tų pacientų, kurie prisistato į ligininę/gydytojo kabinetą, reikalaudami greitosios pagalbos. Vaikuose tokios problemos yra ypatingai dažnos ir gali būti rimtos, tai yra svarbu būti pasiruošusiam tokiems atvejams.

Vidutiniškai 7% asmenų, reikalingų greitosios pagalbos, yra apsinuodiję — suvalgę ką nors kenksmingo. Iš jų 15% yra suaugę, 72% vaikai, jaunesni negu 5 metų amžiaus, 13% vyresni negu 5 metų amžiaus. Dažniausiai apsinuodija 2 metų amžiaus vaikai, kurie yra natūraliai smalsūs, viską liečia ir ragauja. 15% apsinuodijusių vaikų reikia guldyti į ligininę — palyginamai didelis nuošimtis. Didžiausioji dalis apsinuodija atsitiktinai; 8% apsinuodija sąmoningai, stengdamiesi nusižudyti, o 1% sudaro netikėtos reakcijos teisingai prirašytiems vaistams.

Vaikus galime stengtis nuo šių nelaimingų įvykių 'išgelbėti' keliais būdais. Visų pirma JAV valstybiniais įstatymais apribojama vienkartinis pardavimui leidžiamas vaistų kiekis ir taip pat reikalaujama kai kuriems vaistams sunkiai atidaromas įpakavimas. Taip pat per paskutinį dešimtmetį suorganizuota **Emergency Medical System (EMS)**;

Medicina, Nr. 1 (69) 1987

skambinant 911 telefono numeriu, galima prisiskambinti greitąją pagalbą bet kur Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Didžiausioji pažanga vaikams apsaugoti nuo galimai mirtinų apsinuodijimų yra vykususi apsinuodijimų kontrolės centrų įsteigime. Pradas buvo Čikagoje, 1950 metais ir greitai pasklido po visą Ameriką. Tik 1978 metais susidarė standartai dabartiniams 26 oficialiems centrams, kurių užduotis yra rinkti naujausias informacijas apie apsinuodijimus, kurie gali būti prieinami visiems gydytojams 24 valandas per dieną. Taip pat šviečiama publika, renkamos statistikos.

Nežiūrint anksčiau minėtų pastangų, rūpestį kelia per paskutinį dešimtmetį padidėjęs **pramoginis vaistų** naudojimas ir vaikų piktnaudojimas — sąmoningas vaikų nuodijimas.

Sunkiai apsinuodijusių atvejuose gydytojo pirmoji užduotis yra išlaikyti pagrindines gyvybines funkcijas: **kvėpavimą ir cirkuliaciją**. Šias funkcijas stabilizavus, reikia tėvus išsamiau apklausti apie liginio bendrą sveikatą, apsinuodijimo aplinkybes; tada galima patikrinti liginio bendrą sveikatos stovį ir, reikalui esant, pagalvoti apie ypatingus priešnuodžius. Daug daugiau neatitaisomos žalos liginui padaroma, kada užmirštama apie gyvybinių funkcijų išlaikymą.

Galima duoti ypatingus priešnuodžius

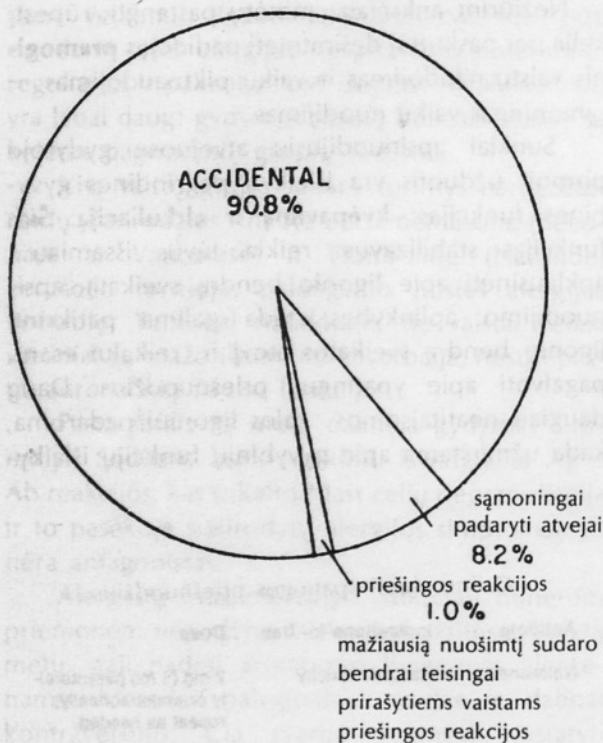
Antidote	Indications for Use	Dose
Naloxone	Narcotic toxicity	2 mg (5 ml) parenterally or endotracheally; repeat as needed.
Methylene blue	Drug-induced methemoglobinemia	0.1-0.2 mg/kg of solution intravenously.
Physostigmine	Tricyclic antidepressant toxicity, anticholinergic toxicity	0.5 mg intravenously up to maximum of 2 mg in children. 1-2 mg as needed in an adult.
Digoxin-specific antibodies	Digoxin toxicity	
Starch	Iodine toxicity	As much as can be tolerated of a 3-10% solution orally.
Phytonadione	Warfarin toxicity	1 to 5 mg in children and 10 mg of 1:5,000 or 1:10,000 solution in adult intravenously.

mą, bet skubama sugalvoti ypatingus priešnuodžius — antidotes — tam atvejui.

Lengviausiai ir efektingiausiai ištuštinamas skilvis vėmimu, panaudojus ipecacuanos sirupą. Jei ligonis be sąmonės, įvedama nasogastrinė triūbelė ir pakartotinai skalaujamas skrandis, kol grįžta švarus skystis. Po to ligoniui duodama medicinalinė anglis ir cathartics.

Sunkiuose atvejuose naudojami komplikuo-tesni metodai nuodams iš kūno pašalinti: hemodializė, hemoperfusion, exchange transfuzijos, plazmaferozė arba ypatingi priešnuodžiai (narkotikais apsinuodijus naloxone, digitalis — digitalio prieškūniai ir t.t.)

Vis dėlto 90% šių yra grynas atsitiktinumas

Santrauka — Summary

Poisonings in children constitute a medical problem of significant enough magnitude to require the hospitalization of nearly 15% of the victims. Effort on part of the Federal and state governments have been successful in their establishment of the Emergency Medical System and Poison control Centers, although the current trend of increasing recreational drug use and intentional poisoning of children has been disturbing. The physician who first evaluates a

poisoned child has a primary responsibility to support the airway, breathing and circulation; specific antidotes, complicated poison elimination systems should be only secondary considerations in most situations.

General Review of Toxic Ingestions

Medical Toxicology. Em. Med. Clin. N.A. 2(1): February 1984.

Pediatric Toxicology. Ped. Clin. N.A. 33(2): April 1986.

Pediatric Toxicology II. Ped. Clin. N.A. 33(3): June 1986.

Gernsheimer, J. and Roberge, R. „The Comatose Overdose: Rapid Evaluation and Management of Drug-Induced Coma,“ **Hosp. Phys.** Jan. 1985:32-45.

Saxena, K. “The Basic Principles in the Treatment of the Poisoned Patient.” **Res & Staff Phys.**, March 1983: 47-57.

Alkoholio sunaudojimas JAV-ėse

Palyginimui pateikiami duomenys alkoholio sunaudojime 1977 ir 1984 m. Alaus sunaudojama 5% daugiau 1984 m. Vyno išgerta net 28% daugiau, negu 1977. Kitokių, koncentruotų alkoholinių gėrimų šiek tiek sumažėjo. 1984 metais kiekvienam JAV-bių gyventojui teko 2.76 galionai ethanolio.

JAMA, Jan. 16, 1987

Dr. F. Kaunas pakeliui į Les Menuires, Prancūzų Alpėse

TUBERKULIOZĖS UŽKREČIAMUMAS PRIE NEREGULIARAUS GYDYMO

Albinas Garūnas, M.D.

Šį pranešimą dr. A. Garūnas padarė Presbyterian-St. Lukes ligoninės gydytojų susirinkime 1986 m. rugpjūčio 6 d.

Albinas Garūnas, MD baigė medicinos mokslus VD universitete, Lietuvoje. Vokiečių okupacijos metu dirbo Kaune, Universiteto vaikų ligoninėje jaun. asistento pareigose. Atvykęs į JAV, dirbo Čikagoje Tuberkuliozės sanatorijoje, vėliau Čikagos Sveikatos departamento paskirtas Tb klinikos vedėju.

Dr. Garūnas yra paskelbęs JAMA žurnale straipsnį apie mažai ištirtą ligą „Abdominal pain in essential Hyperlipemia“ 10 metų buvo „Medicinos“ redakcijos narys.

Jei tuberkulioze susirgęs ligonis gauna atitinkamą gydymą, nustoja būti tb užkrėtėjas per kelias savaites, turbūt dažnai greičiau kaip per dvi savaites. Mažai yra žinoma, kaip dažnai tuberkuliozė palieka užkrečiama, kai ligonis neima vaistų reguliariai ir jo skrepliuose TB bakterijos pasilieka daugelį metų. Anksčiau kiekvienas ligonis su bakterijomis skrepliuose turėjo būti guldomas gydymui į sanatoriją. TB sanatorijos Čikagoje uždarytos 1974 metais ir nuo to laiko ligoniai su bakterijomis skrepliuose gali būti gydomi namuose.

Šitame pranešime patiekti duomenys daugiau 10-ties metų sekimo tokių ligonių, neišgydytų per ilgą laiką. Čikagoje TB ligoniai gydomi trijose Sveikatos departamento klinikose. Duomenys paimti iš vienos — Englewood — klinikos. Sanatorijas uždarius, į tą kliniką buvo pervesti 45 ligoniai, iš kurių 25 jau buvo gydyti sanatorijoje ar privačioje ligoninėje penkerius ar daugiau metų; likusieji 22 ligoniai buvo gydyti nemažiau dvejų

metų, bet nebuvo pagydyti, nes skrepliuose turėjo TB bakterijų. Klinikos neturėjo kur ligonius guldyti, reikėjo juos gydyti namuose. Paskutiniaisiais metais klinika turi 4 tarnautojus, kurie išvežioja vaistus į pacientų namus ir privalo prižiūrėti, kad ligonis nuryja vaistus jo akivaizdoje. Iš 45 ligonių po 10 metų 24 ligoniai buvo išgydyti, 16 — mirė, 4 — išvyko iš Čikagos, o 1 dar po 10 metų liko neišgydytas — skrepliuose turi bakterijų.

10-ties metų laikotarpy klinikoje buvo gydoma daugiau kaip 1000 TB ligonių ir sekami visi, kurie buvo sąlytyje su jais. Nebuvo rasta nei vieno ligonio, kuris būtų užkrėtęs TB iš tų 45 ligonių, tačiau dalis vaikų, kurie gyveno su ligoniais turėjo pozityvius Montoux, bet nė vienas iš jų nesirgo tuberkulioze.

Reprezentacinis ligonis. 35 metų moteris pradėjo gydytis nuo plaučių TB 1973 metais, bet neėmė Tb vaistų reguliariai, ir jos skrepliuose visada buvo randamos Tb bakterijos. Kada Tb liga pagerėja, nustoja vaistus imti. Niekomet nebuvo be vaistų ilgiau kaip 7 mėnesius. Kai jos liga pablogėjo, Tb išsiplėtė į abi plaučių puses, ji sutiko būti patalpinta į ligoninę (Denver, Colorado), kur ji išbuvo nuo 1981.11.4 iki 1982.7.22. Paskutinis pozityvus skreplių tyrimas buvo 1982 sausio mėn. Grįžusi iš ligoninės, ėmė vaistus reguliariai klinikoje, ir gydymas buvo užbaigtas 1984 m. sausio mėnesį.

Ši ligonė gyveno su motina ir 4 vaikais, gimusiais 1980 rugsėjo mėn., 1979 kovo mėn., 1975 m. birželio mėn ir 1970 m. spalio mėn. Gyveno mažame name, netekėjusi, dažniausiai miegodavo vienoj lovoj su vienu iš trijų vaikų, visi tame pačiame miegamajame. Vaikai niekuomet nebuvo izoliuoti. Jos skrepliai turėjo Tb bakterijų. Ištyrus vaikus: vyriausias vaikas turėjo pozityvų Montoux, bet neturėjo Tb ligos, o kiti vaikai buvo neužkrėsti — Montoux negatyvūs.

Šitie duomenys parodo, kad yra skirtumas Tb užkrečiamumo tarp pacientų, turinčių bakterijų skrepliuose, bet imančių Tb vaistus, nors ir nereguliariai, ir pacientų, visai negydytų. Atrodo, nors ir nereguliarus gydymas pakeičia, sumažina Tb užkrečiamumą, nežinint, kad skrepliai turi

MONOKLONALINIAI PRIEŠKŪNIAI IR NERVŲ SISTEMA

Audrius V. Plioplys, MD FRCPC

Paskaita, skaityta Penktajame Mokslo ir Kūrybos Simpoziume Čikagoje, 1985 m. lapkričio 29 d., genetikos ir bioteknologijos sekcijoje

Audrius V. Plioplys, M.D. FRCPC

Department of Neurology
Hospital for Sick Children Toronto, Ont.

Dr. A. V. Plioplys gimė rugsejo 14 d., 1951 m. Toronte, Ont. Baigė St. Rita gimnaziją Čikagoje 1968 m. 1968-1971 m. studijavo Čikagos universitete fizika ir chemiją. 1975 m. baigė

bakterijų ir liga plečiasi, neimant vaistų, nesigydant.

Tb ligonių gydymas namuose ligoniams yra labiau priimtinas, negu ligoninėse. Ligoniai labiau kooperuoja ir reguliariai ima vaistus, nesislepia, nekeičia adresų, nes nebijo, kad prievarta bus guldomi į ligoninę ilgesniam laikui. Be to, toks gydymas yra daug pigesnis.

Šis daugiau kaip 10 metų stebėjimas Tb ligonių parodo, kad reikalinga daugiau tyrimų ir stebėjimo apie užkrečiamumą pacientų, kurie ima vaistus nereguliariai ir skrepliuose yra bakterijų ilgą laiką, norint suprasti, kaip reikia elgtis su tokiais pacientais šeimoje ir bendruomenėje.

* * *

SALTINIAI

1 A. Rouillon, et al: Transmission of tubercle bacilli: the effects of chemotherapy. *Tubercle*, 1976; 57:275-299.

2 S.G. Jenkinson, et al: Serial observations of infectivity of mycobacterium tuberculosis in the sputum of patients receiving antituberculous therapy (abstract). *American Review of Respiratory Disease*, 1979; 119:403.

Čikagos universiteto Pritzker School of Medicine gydytojo diplomu. 1975 m. metus dirbo vidaus ligose Wisconsin universiteto ligoninėse Madison'e. Vėliau — 2 metus Mayo klinikose, Rochester, Minn. suaugusių neurologijoje. Vėliau vaikų ligoninėse Mayo klinikose ir Toronte, 2 metus (1984-86) Laval universitete, Kvebeke, Kanadoj neuroimunologijos tyrimų institute. Dr. Plioplys dabar yra Assistant Professor Toronto universitete, neurologijos ligoninėj „for Sick Children“ ir narys neurologijos grupės Surrey Place Centre. Įvairiuose medicinos ir kituose moksliniuose žurnaluose paskelbęs daug straipsnių. Šis straipsnis jau yra antras dr. Plioplio Medicinos žurnale. Džiaugiamės ir didžiuojamės turėdami mūsų bendradarbių tarpe.

Monoklonalinių prieškūnių technologija buvo atrasta Kohler ir Milstein (*Nature* 1975, 256: 495). Šis atradimas yra taip pasklidęs ir dabar yra taip plačiai vartojamas, kad praeitais metais jiedu laimėjo Nobelio premiją. Šios technikos apibūdinimas galima rasti Milstein parašytame straipsnyje *Scientific American* žurnale, 1980 spalio laidoje, psl. 66—74.

Savo paties tyrinėjimuose aš esu gaminęs ir vartojęs monoklonalinius prieškūnius (mkp) nervų sistemos augimui, vystymuisi bei įvairiom ligom tyrinėti. Šioje paskaitoje aš mėginasiu apibūdinti savo paties atradimus.

MkpQ113 atpažįsta 120-kdalton polypeptidą, kuris mažajame smegenyje (cerebellum) yra tiktai Purkinje nervinėse ląstelėse. Žiurkėse ir pelėse mkpQ113 pozityvios Purkinje ląstelės yra organizuotos parasagitaliniai. Kituose smegenų rajonuose nėra išskirtinio pažymėjimo, išskyrus habenula. Lateralinis habenula yra labai stipriai mkpQ113 reaktyvus, o medialinis habenula visiškai ne (1; iliustracija A ir B). Habenula yra surišta su limbine ir hippokampine sistemomis, tad pakrikimas mkpQ113 polypeptido šiose nervinėse ląstelėse gali sukelti protinių bei emocijų patologijų. Tad mkpQ113 gali būti vertingas tolimesniems tyrinėjimams nervų ir protinių ligų.

Žmonių pomirtinių mažųjų smegenų sekcijose mkpQ113 taip pat atpažįsta tik dalį Purkinje ląstelių (2; iliustracijos C, D ir E). Yra žinomas faktas, kad įvairiose mažųjų smegenų ligose ne visos ir ne vienodai Purkinje ląstelės išmiršta. Yra

galimybė, kad mkpQ113 pozityvios ir negatyvios ląstelės gali įvairiai reaguoti ligas.

Smegenų vystyme mkpQ113 atpažįsta vadina- mus „radial glial fibers“, pagal kurias nervinės ląstelės migruoja, taką atrandančios, į savo teisingą vietą nervų sistemoje (3). Pakrikimas šių taką nustatančių ląstelių gali rimtai sužaloti smegenų augimą bei vystymąsi. Suaugusių žiurkių cerebralinėje žievėje (cerebral cortex) šis prieškū- nis atpažįsta sublamincijas (sublayers) pirmoje laminacijoje (layer). Naujoje cerebralinėje žievėje (neocortex) viršutinė pusė pirmos laminacijos nėra mkpQ113 reaktyvi, o apatinė pusė yra. Senojoje žievėje (pyriform cortex) yra trys subla- minacijos. Viršutinė nėra reaktyvi, vidurinė yra stipriai reaktyvi, o apatinė yra kaip antroji laminacija. Pirmosios laminacijos sublamincijos yra pirmą kartą atpažintos. Yra galimybė, kad šių laminacijų ar sublamincijų pakrikimai gali pa- veikti aukštesnius smegenų bei protinius veiks- nius.

MkpN210 atpažįsta 210-kdalton neurofila- mentų dalinį. Studijuojant šio dalinio vystymąsi žiurkėse, kuriose buvo sumažinta skydliaukės (thyroid) funkcija, buvo atrasta, kad nervų siste- mos ląstelių aksonuose, kurie randasi cerebrali- nėje žievėje ir corpus collosum buvo žymiai sumažintas mkpN210 reaktyvumas (4). Kituose aksonuose, surištuose su uostymo funkcija bei su tria medullaris mkpN210 reaktyvumas nebuvo paveiktas. Išaiškinimas šių rezultatų gali būti, kad tie aksonai, kurie subrenda ir susisiekiama prieš skydliaukės funkcijos prasidėjimą, nėra paveikti, kai ši liauka yra sužalota. Tie aksonai, kurie susisiekiama po to laiko, yra paveikti. Neurofilamen- tai yra labai svarbūs nervų sistemos ląstelių funkcijose. Pakrikimas šių filamentų gali rimtai sužaloti nervines ląsteles. Yra galimybė, kad protinis susilpnėjimas skydliaukės ligose yra surištas su neurofilamentų paveikimu.

Galbūt svarbiausias atradimas yra ryškių mkpN210 išsireikšimą Downo ligoje. Pirmuose gyvenimo mėnesiuose yra žymiai didesnis šio neurofilamentų dalinio pasireikšimas Downo smegenyse (5). Taip pat atpažinti aksonai yra žymiai didesni šioje ligoje. Visi asmenys, kurie turi Downo ligą, senatvėje įgys Alzheimerio ligą. Šie duomenys įrodo, kad Downo ligoje Alzheimerio liga gali būti įgimta ir jau reiškiasi pirmuose gyvenimo mėnesiuose. Galbūt taip pat nuo gimimo reiškiasi Alzheimerio liga, nesurišta su Downo liga.

Medicina, Nr. 1 (69) 1987

MkpQ155 atpažįsta 25-kdalton „synaptic vesicle“ polypeptidą. Naudojant šį mkp, yra galima studijuoti, kaip vystosi nervinių ląstelių susisiekiama. Pakrikimas ląstelių susisiekiame gali rimtai sužaloti smegenų veikimą. MkpQ211 atpažįsta 16-kdalton „synaptic vesicle“ polypepti- dą ir gali būti naudotas tokiais pačiais tikslais..

Naudojant mkp-ius, man yra pasisekę atrasti gerą skaičių naujų žinių ryšium su nervų sistemos augimu, vystymusi ir pasekmes neurologinėse ligose. Tolimesni tyrinėjimai su mkp-iais neabejo- tinai atskleis daug daugiau svarbių žinių apie smegenų funkcijas bei apie nervines bei protines ligas.

PADĖKA

Aš norėčiau padėkoti Medical Research Council of Canada už suteiktą man tyrinėjimo stipendiją.

SUMMARY

Monoclonal antibodies (mabs) are highly specific reagents which can be used to recognize antigenic epitopes during brain growth and in neurologic disease states. The author has been developing and delineating the reactivity of several such reagents. MabQ113 recognizes a subset of cerebellar Purkinje cells both in rodents and in humans (2). In other brain areas it differentially labels the lateral habenular nucleus which is important in limbic system connectivity (1). It also recognizes radial glial fibers during development and sublayers cerebral cortical layer I (3). MabN210 recognizes the 210-kdalton neurofilament subunit and has been used to delineate neurofilament expression in hypothyroidism and in Down's syndrome. In hypothyroidism there is a suppression of mabN210 epitope expression in selected axonal systems (4). By contrast, in Down's syndrome it appears that there is precocious neurofilament antigen expression early in life suggest- ing that there is aberrant neurofilament regulation decades before the onset of Alzheimer's disease (5).

IŠNAŠOS

1. Plioplys, A.V. and Hawkes, R., A survey of mabQ113 immunoreactivity in the adult rat brain: differential staining of the lateral and medial habenular nuclei, *Brain Res.* (in print).

2. Plioplys, A. V., Thibault, J. and Hawkes, R., Selective staining of Purkinje cells in the human cerebellum with monoclonal antibody mabQ113, *Jour. Neurol. Sci.* (1985) 70: 245-256.

3. Plioplys, A. V. and Hawkes, R. B., Expression of monoclonal antibody Q113 immunoreactivity in the rat cerebral cortex: two classes of astrocytes; unique differential sublayering of layer I; staining of radial glia, *Proc. Soc. for Neurosc.* (1986) 12(1): 350.

4. Plioplys, A. V., Gravel, C. and Hawkes, R., Selective suppression' of neurofilament antigen expression in the hypothyroid rat cerebral cortex (submitted for publication).

5 Plioplys, A. V., Down's syndrome: Precocious neurofilament antigen expression, Jour. Neurol Sci. (in print).

ILIUSTRACIJOS

A. MkpQ113 nuspalvinta žiurkės lateralinis habenula. Yra tamsus nuspalvinimas visų ląstelių.

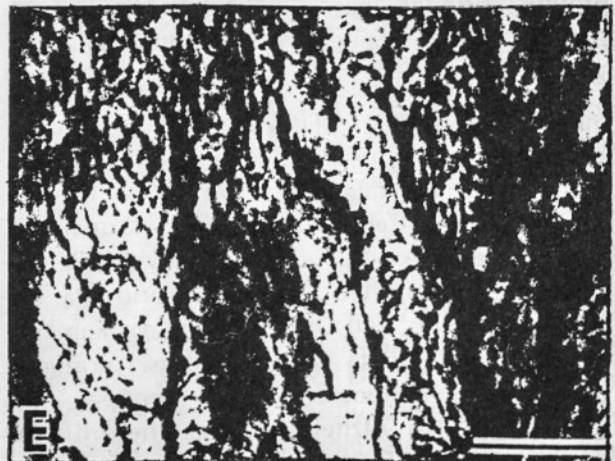
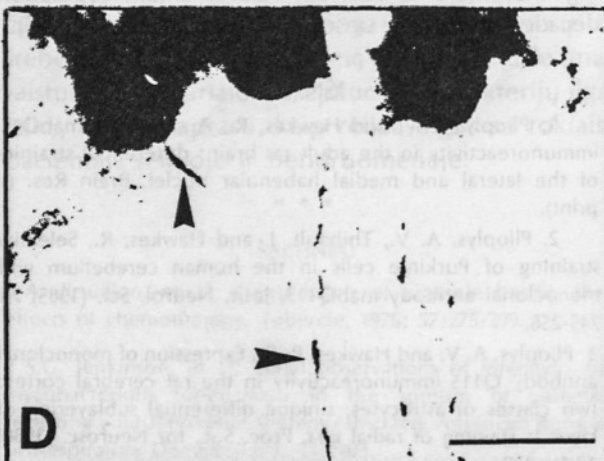
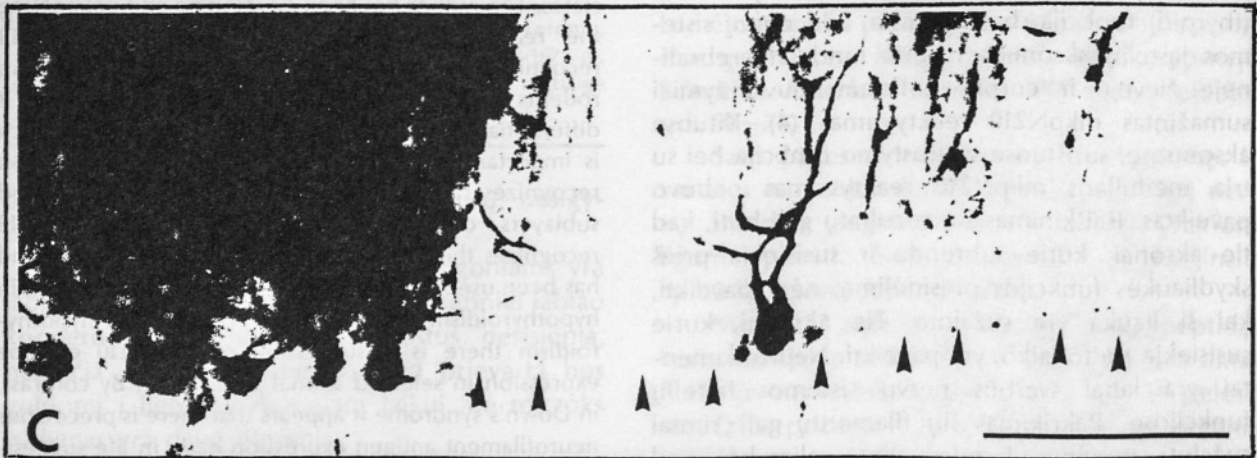
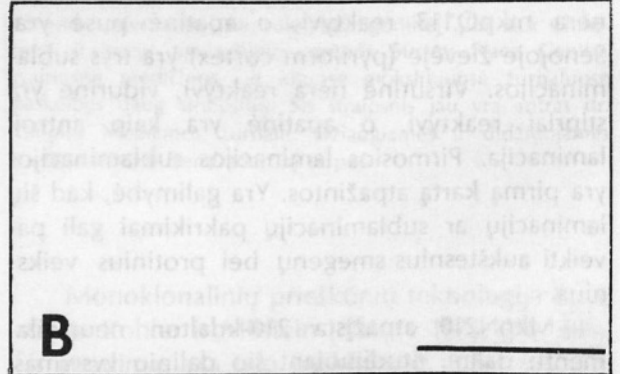
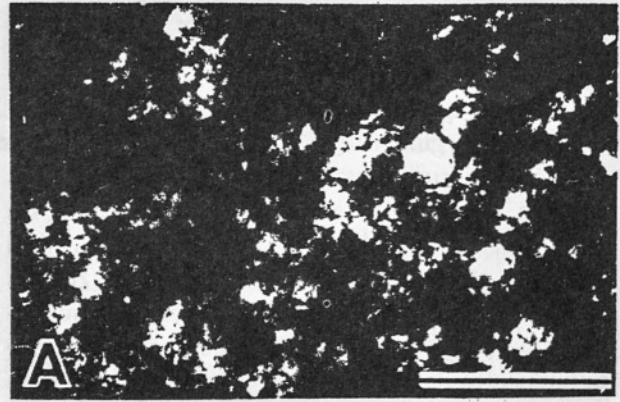
B. MkpQ113 nuspalvinta žiurkės medialinis habenula. Visiškai nėra nuspalvinimo.

C. MkpQ113 nuspalvinti žmogaus mažieji smegenys. Aiškiai matyti tamsiai nuspalvintos Purkinje nervinės ląstelės. Tos, kurios nėra nuspalvintos, yra pažymėtos strėlelėmis.

D. MkpQ113 nuspalvinti žmogaus mažieji smegenys. Purkinje nervinių ląstelių kūnai ir aksonai (strėlelės) yra nuspalvinti.

E. MkpQ113 nuspalvinti žmogaus mažieji smegenys. Matyti Purkinje nervinių ląstelių dendritų nuspalvinimas.

A, B, D ir E masteliai nurodo 50 um, o C 200 um.

MEDICINA OKUPOUOTOJ LIETUVOJ

NARKOMANIJOS PROBLEMAS

Vis dažniau spaudoj aprašomi ir analizuojami kovos su narkomanija ir toksikomanija poslinkiai. Dar nežinomi tikslūs ir objektyvūs kriterijai, siekiant atskirti, kur baigiasi piktnaudžiavimas ir kur prasideda liga, t.y. liguistas potraukis. Neatlikus epidemiologinių tyrimų, nenustačius, kuriose specialinėse grupėse vyrauja tam tikras palinkimas ir motyvai, vedantys į piktnaudžiavimą, neįmanoma laiku griebtis efektyvių profilaktikos priemonių.

Nors prirašymas narkotikų griežtai kontroliuojamas sveikatos apsaugos ir kitų ministerijų įstatymais, ne visur taisyklių laikomasi. Numatoma sušaukti specialų seminarą, kur tiek studentai, tiek ir gydytojų tobulinimosi kursų lankytojai galės nagrinėti biologines girtavimo ir narkomanijos priežastis, ankstyvą diagnostiką ir gydymą.

Jaunatviškas smalsumas paaugliuose, vienatvė, lengvas prieinamumas (dirbant su narkotikais), nedarna šeimoje, noras užsimiršti, pakeisti būseną arba sumažinti įtampą, — visa tai bandoma kompensuoti narkotikais. Nežinodami dozės, vartotojai, ypač paaugliai, dažnai apsinuodija. Narkotikai paprastai eina iš nepažįstamų į nepažįstamas rankas. (Pasitaiko ir juos parduodančių medicinos darbuotojų). Užterštais švirkštais ir adatom sukeliama abscesai, tromboflebitai. Kai kam atsiranda nuotaikos svyravimai su bandymais nusižudyti; tokį būtina nukreipti pas psichiatrą-narkologą.

Jau keli šimtai serga narkomanija ir toksikomanija Lietuvoje. Didžiausias nuošimtis (48,2%) 20-29 m. amžiaus grupėje. Retas kreipiasi savanoriškai, tad tenka imtis priverstinio gydymo.

Šiomet atidaromas specialus poskyris gydymo ir darbo profilaktoriuje Vilniuje, o Kauno psichiatrinė ligoninė įrengiama savanoriško gydymo skyrius.

A. Kurtinaitis,

Respublikinio Vilniaus narkologijos
dispanserio vyr. gydytojas

Svek. Aps. Nr. 3, 1987 m.

Medicina, Nr. 1 (69) 1987

NAUJA LIGONINĖ PANEVĖŽYJE

Sveikatos centras Panevėžyje susilaukė trijų devynaukščių pastatų, sujungų į vieną ansamblį, kuriame įrengti terapiniai skyriai, galėsiantys aptarnauti 420 ligonių. Naujoji ligoninė turi septynias operacines, laboratorijas, vandens procedūrų, vaikų ir suaugusiųjų fizioterapijos, funkcinės diagnostikos skyrius. Operacinės ir kabinetai aprūpinti modernia aparatūra bei įrengimais, leidžiančiais taikyti naujausius diagnostikos ir gydymo metodus.

Dr. Algirdas Statkevičius, psichiatras, 65 m. ir dar keletas lietuvių politinių kalinių paleisti iš koncentracijos stovyklų. Dr. Statkevičius buvo sovietų kalintas 1951-56 m. už dalyvavimą rezistencijoje. 1970 m. gegužės mėn. suimtas ir 2 su puse metų kalintas psichiatrinėje ligoninėje už parašymą knygos „Visuomenės gyvenimo abėcėlė“. 1979

Dr. Algirdas Statkevičius

m. rugpjūčio 23 d. su 44 pabaltiečiais demonstravo Maskvoje ir reikalavo atšaukti Ribbentropo-Molotovo paktą. Nuo 1979 m. rudens Lietuvos Helsinkio grupės narys. Vėl suimtas ir nuo 1980 m. vasario mėn. — 7 metus kalintas ir „gydomas“ psichiatrinėse ligoninėse.

Dr. Bronislava Galkutė Bylienė, 102 metų amžiaus, mirė 1987 m. kovo 8 d. Kaune. Ji daug

dirbo atstatant nepriklausomą Lietuvą. Grįžusi po I-jo pasaulinio karo iš Petrapilio, jauna gydytoja energingai dirbo savo srityje. Ji pirmoji suorganizavo Kauno geležinkelių ruožo ambulatoriją ir ilgai dirbo ligonių kasoje, ligoninėse. Buvo aukštųjų mokyklų poliklinikos vyr. gydytoja ir vėliau Kauno miesto darbo ekspertizės komisijos pirmininkė. Jos vyras Jurgis Byla, Kauno apygardos teismo prokuroras ir nuo 1933 m. vyr. tribunolo teisėjas, buvo komunistų išvežtas ir prie Minsko sušaudytas.

Dr. Jokūbas Šimkevičius

1960 metais dr. **Grażina Galkutė**, ortopedė traumatologė, gyv. Vilniuje, skaitydama mokslinio žurnalo „Ortopedija, traumatologija, protezavimas“ (Maskva) numerį, susidomėjo straipsniu, kuriame rašė, kad mūsų šalyje pirmieji traumatologijos ortopedijos vadovėliai buvo išleisti beveik vienu metu Maskvoje (E. Mucinas), Peterburge (I. Bušas) ir **Vilniuje (J. Šimkevičius)**. Jai rūpėjo sužinoti šio pirmojo Lietuvoje vadovėlio autoriaus asmenybę, kur jis gimė, kur mokėsi ir kur įgijo medicininį išsilavinimą. 1968 metais dr. Galkutė surašė paieškos duomenis straipsnyje „**Daktaras iš Žemaitijos**“ ir įteikė „Mokslo ir gyvenimo“ žurnalui.

Dr. Jokūbas Šimkevičius, medicinos ir chirurgijos mokslų daktaras, buvusios Savičiaus gatvėje ligoninės vyriausias gydytojas, trijų stambių mokslinių veikalų autorius, gimė 1775 metais. Vilniaus universiteto bibliotekos rankraštyno byloje rasta, kad 1798-1802 metų senojo Vilniaus universiteto studentų sąrašuose kasmet įrašytas Jokūbas Šimkevičius iš Žemaičių, Raseinių pavieta, iš neturtinųjų, uoliai klausantis visas privalomas disciplinas. Medicinos fakulteto dekanas prof. J. Lobenveino 1802.VI.26. išduotas pažymėjimas, kad J. Šimkevičius pripažintas „Vertu medicinos ir chirurgijos laurų“. Literatūriniai šaltiniai mini, kad Jokūbas Šimkevičius sirgo džiova ir mirė 1818 m. lapkričio 6(18) d. savo ūkyje, Utenos rajono Daugailių apylinkės Taukelių kaime ir palaidotas kaimo senosiose kapinėse. Byloje rastu testamentu beveik visą savo turtą paskyrė švietimo reikalams: trims stipendijoms studentams medikams, amatų mokyklai Vilniuje, steigti, muzikos mokyklai išlaikyti ir pan.

Dr. Šimkevičius buvo vienas iš 15 narių, kurie 1805 metais įkūrė Vilniaus medicinos draugiją, kurios šūkis buvo „tarnauti mokslui ir gimtajam kraštui“. Priklausė masonų ložei „Uolusis lietu-

vis“. Su būreliu vienminčių įkūrė „**Nenaudėlių**“ (**Szubrawcy**) **draugiją** ir buvo pirmasis jos prezidentas.

Buvo autorius trijų mokslinių veikalų. „Mokslas apie teorinę ir praktinę chirurgiją“ (1806) tapęs vadovėliu to meto studentams ir gydytojams. „Mokslas apie vaikų ligas“ (1810) — pirmasis vaikų ligų vadovėlis Lietuvoje. „Knyga apie girtavimą“ (1818) — 335 puslapių studija, turėjusi didelę socialinę, higieninę reikšmę.

Blogi sveikatos reikalai Sovietijoje...

1986 m. gruodžio mėnesio American Medical News rašo, kad Sovietijoje labai pašlijo sveikatos apsauga: mirtingumas 1970 iki 1985 metų smarkiai pakilo nuo 8,2 iki 10,6 tūkstančiui gyventojų. (USA 8,7/1000 1985 metais).

Kūdikių mirtingumas tradiciškai laikomas valstybės ar tautos sveikatos rodikliu. Sovietijoje 1985 m. buvo 26 tūkstančiui gimimų (1970 m. 24,7/1000), palyginant su JAV — 10,5/1000, 1985. Būdinga, kad tie duomenys pirmą kartą buvo paskelbti Sovietų laikraščiuose, kur kaltinamas per didelis alkoholio vartojimas. Įvedus alkoholio suvaržymams, pagal naują statistiką mirtinų nelaimių sumažėję beveik 24%.

Med. Tribune, Feb. 1987

Afganistanų ligoniai verčiami būti kraujo donorais...

Afganistano sostinės klinikų ligoniai verčiami duoti kraują, kai atsilanko į klinikas gydymui. Sveikatos apsauga yra labai primityvi. Sukilėlių vadas pareiškė, kad pagaunamas sukilėlis ir nuteisiamas mirti, tai nuteistajam pirma nuleidžia kraują vietoj sušaudymo.

AMN Jan. 23, 1987

Kraujodara — hemopoiesis

Tirpiklis — solute

Sąaugos — adhesions, synechiae

Pūslinė išvėsa — cystic degeneration

Savitarna — self service

Savityra — self-examination

Profilaktinės apžiūros — preventive health screenings

Spindulinė terapija — radiation therapy

PLGS VEIKLA

PLGS VALDYBA

PLGS pirmininkas:

Jonas T. Daugirdas, MD
6717 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill
Tel. 312-476-1224

sekretorius:

Pranas Sutkus, MD
17 Riegel, Oak Lane, Homewood Ill
Tel. 312-798-3733

iždininkas:

Arvydas Vanagūnas
237 so. Grove, Oak Park, Il 60302
Tel. 312-929-7742

vald. narys:

Petras V. Kisielius
3950 N. Lake Shore Dr., Chicago, Il
Tel. 312-248-8529

Iš k. d-rai A. Vanagūnas, J. Daugirdas ir P. Sutkus.

PLGS Valdybos ir kviestinių atstovų posėdis 1986 m. gruodžio 3 d. Jaunimo centre, Čikagoje

Dalyvavo d-rai J. Daugirdas, F. Kaunas, J. Meškauskas, V. Šaulys, Pr. Stukas, J. Valaitis, A. Vanagūnas ir M. Vygantas. Posėdžio pagrindinė tema — XVI-to Amerikos ir Pasaulio lietuvių gydytojų jubiliejinio suvažiavimo reikalai. Pirm. Daugirdas susitars su Illinois LGD-jos Moterų Pagalbinio Vieneto valdyba, kad sutiktų tvarkyti ūkinę ir socialinę suvažiavimo programą. Vieneto valdyba neseniai pasikeitusi, pirmininkaus ponia Paulienė. Suvažiavimu jau užsakytas Hyatt viešbutis Oakbrook, Ill. 1987 m. rugsėjo 4-7.

Buvo keletas pasiūlymų suvažiavimo visuomeninės paskaitos temų ir prelegentų. Mokslinė programa savo keliu pasirūpins valdyba. Pobūvio meninei programai yra eilė galimybių — išspręsti sutiko dr. Kaunas. Dr. Šaulys susitars su tėvais jėzuitais dėl pamaldų. Numatytas mirusiųjų kolegų prisiminimas ir vainiko padėjimas prie žuvusiųjų už Lietuvos laisvę paminklo.

Bus bandoma išleisti specialų jubiliejinį MEDICINOS numerį: jeigu bus galima sujudinti bendradarbius, specialus numeris pasirodys prieš suvažiavimą arba po suvažiavimo, panaudojant suvažiavimo programą.

Sekantis posėdis numatomas pavasarį.

Medicina, Nr. 1 (69) 1987

LAMA ŽIEMOS SEMINARAS COURCHEVEL

Po gerai pavykusių LAMA seminarų Davos, Šveicarijoje, ir Banff, Kanadoje, gydytojai vėl panorą praeitą žiemą važiuoti į Europą. San Francisco ir Floridos gydytojų rekomendacijos nulėmė išvyką į Prancūzijos Alpes, į žymų Courchevel kurortą. Pradžioje buvo daug abejonių. Abejingieji net pradėjo organizuotis važiuoti į Keystone, Colorado, nes netikėjo, kad tokia išvyka gali pavykti. Organizacinį komitetą sudarė dr. A. Alekna, dr. A. Koncė, dr. Audra Deveikytė ir kt. Komitetui pritrūko entuziazmo ir dr. A. Alekna gana jau vėlai pranešė Travel Advisors agentūrai, kad perduoda visą organizavimą Birutei Zalatorienei. Vėl grįžo entuziazmas ir per trumpą laiką užsiregistravo apie 90 asmenų. Kai kurie važiavo atskirai, dar kiti per New Yorką ir Bostoną. Dalyvavo ir gana žymus skaičius Kanados gydytojų.

Kelionė vyko sklandžiai, išskyrus Paryžiaus ir Ženevos aerodromus, kur persėdimai buvo vargingi net ir sportininkams. Courchevel kurortą radome gana žavų, įrengimai patogesni ir moderniškesni, negu Davos. Dienos buvo saulėtos. Kurie baiminosi šalčio, jo nebuvo, temperatūra buvo

LAMA Courchevel 1987 m. iš k. d-rai: E. Lenkauskas, A. Deveikytė, M. Vygantas ir A. Šaulytė. Foto F. Kaunas

ideali. Kurortas didelis ir įvairus, patenkina visų klasių slidinėtojus. Publika tikrai tarptautinė, išskyrus vokiečius, kurių beveik nesimatė.

Dauguma sutilpo Mercure viešbutyje, kas prisidėjo prie pasisekimo ir geros nuotaikos. Viešbutis užsiregistravusiems per agentūrą davė gerus pusryčius ir vakarienę, o prancūziško vyno prie vakarienės užteko visiems. Kokteilių buvo net trys: vienas parengimas viešbučio, kitas Travel Advisors ir trečias LAMA, kuris vyko pakalnėje, kad ir ne slidininkai galėtų dalyvauti.

PLGS pirmininkas paskutiniu momentu mokslinei programai vadovauti pakvietė dr. M. Vygantą, kuris paskubumis suorganizavo programą.

Paskaitos vyko pavakariais, auditorija buvo labai gera, priemonės patenkinamos. Po kiekvienos paskaitos vyko gyvos diskusijos, kas sudarė įspūdį, kad sportininkai domisi ne tik kalnais, bet sugeba ir profesiskai diskutuoti naujausią medicinos pažangą. Dr. M. Vygantui priklauso padėka už greitą susiorientavimą ir mokslinės programos pravedimą, kas vėl užtikrina žiemos seminarų tęstinumą.

Ar buvo malonu? Be puikaus slidinėjimo buvo galima lankyti miestelį, kuris pasiūlė gerų krautuvių, galerijų, o ir miestelio lankymas buvo malonus. Viešbutyje buvo du koncertai. Paminėtina paskutinė bendra vakarienė, kuri įvyko La Bergerie restorane, netoli nuo viešbučio. San Francisco sportininkai pažinojo La Bergerie restorano savininkus, patalpos buvo rezervuotos iš anksto. Vakarienės kaina buvo gana aukšta net amerikiečiams. Restorano savininkai, norėdami atžymėti savo prietelius Amerikos lietuvius, paruošė staigmeną. Vakarą paruošė rusiška tema, pagamino visiems rusiškas kepures su žvaigžde, padėjo ant stalų šaldytos importuotos rusiškos vodkos, pakvietė senų rusų emigrantų orkestrą. Siurprizui padidinti, nutarė scenoj iškabinti Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Nežinojo, kokia ta Lietuvos vėliava. Skambino į Paryžių. Ten nukreipė į sovietų ambasadą, o iš ten gavo planą

Lietuvos sovietinės tarybų sąjungos vėliavos projektą ir jį įvykdė, specialiai pasiuvo vėliavą lietuviams svečiams pagerbti. Įėję į restoraną buvome pritrenkti vaizdo — šalia Amerikos vėliavos kabojo komunistinės Lietuvos vėliava su kūju ir pjautuvu. Tuo labiau, kad sužinojome, kad tuo pačiu metu antrame restorano aukšte vakarieniauja Amerikos ir Didž. Britanijos ambasadoriai. Pareikalavome, kad organizatoriai dr. A. Alekna ir dr. M. Vygantas tą vėliavą pašalintų. Jie pakalbėjo su restorano savininkais, kurie atsiprašė, kad padarė klaidą ir vėliavą pašalino. Kadangi nuotai-ka buvo sugadinta, paprašėme dr. Vygantą, kad situaciją viešai atitaisytų. Jis mielai tai padarė taip: iškvietė į sceną restorano savininke, jai įteikė lietuvišką žymenį viešai per garsintuvą pareiškdamas padėką už draugiškumą ir pabrėždamas, kad Lietuva dabar yra okupuota sovietų ir išreiškdamas viltį, kad Lietuva vėl bus laisva, kaip dabar Prancūzija. Vakarą baigėsi tikrai linksmoj nuotai-koj, kas sudarė visos savaitės kulminaciją. Prieš paskutinį vakarą buvo suorganizuotas „fondų“, kurio metu dr. K. Ambrozaitis skaitė vaizdinę paskaitą apie Banff seminarą, kuris publikai, atrodo, patiko.

Kas nutarta? Administraciniame susirinkime buvo nutarta kitais metais rengti LAMA seminarą Aspen, Colorado, nutarta prašyti, kad PLGS valdyba seminaro išvyką atiduotų agentūrai kompeticijos pagrindu, prašant agentūrą parūpinti veltui paskaitoms ir kitiems parengimams salę, pasirūpinant atvežti porą asmenų vakarinėms pramogoms ir t.t.

Dalyviai išsiskirstė pakilioj nuotai-koj. Dauguma išvyko dar trims dienoms traukiniu į Paryžių, kiti liko Ženevoje, kiti grįžo į namus. Išvažiuojant jau snigo. Į Paryžiaus traukinį vos suspėjo. Maži nesklandumai buvo tik pajvairinimas šios puikios išvykos.

Kazys Ambrozaitis

Sportuojam, mokslinamės ir linksminamės — 1987 m. LAMA seminare Courchavel. Foto K. Ambrozaitis

Išalkę sportininkai sūrio parengime Courchevel kalnuose.
K. Ambrozaitis.

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga (LAMA) 1987 m. žiemos seminaras, vykęs nuo sausio 31 iki vasario 7-tos dienos Quartier du Jardin Alpin, Courchevel, Prancūzijoje turėjo tokią programą:

Sekmadienį, vasario 1 vakare vyko seminaro registracija ir vėliau susipažinimo vakaras.

Pirmadienį M. Arštikaitytės - Uleckienės, MD paskaita „Akių sužeidimai ir kaip jų išvengti sporto metu“ ir C. M. Vyganto, MD iš Čikagos „Pneumatinė Retinopleksija“.

Antradienį: J. Valaičio, MD, Čikaga — „Inkstų biopsijos svarba diagnozei“ ir Edm. Lenkausko, MD, Cleveland, O. — „Girdėjimo mechanizmas“.

Trečiadienį: A. Deveikytės, MD., Irvine, Ca. „CMV infekcija nėštumo metu ir apsikrėtimo galimūmai medicinos personalui“ ir A. Šaulytės, Čikaga, IL „Apsinuodijimas pas vaikus“

Ketvirtadienį: R. Karkos iš Toronto paskaita „Kvėpavimo per burną reikšmė dantų ir veido kaulų išsivystymui“ ir E. Domanskio, MD iš Newport Beach, Ca.

Paskaitos vyko nuo 5:30 iki 8:00 val. vakarais.

Penktadienį 6:00 — 7:00 pasitarimas einamaisiais reikalais.

Mokslinę programą suorganizavo d-rai A. Alekna, A. Deveikis ir Mindaugas Vygantas.

*

LAMA seminaro pabaigai porai dienų sustota Paryžiuje. Šeštadienio vakaras, daugumas pasklido po miestą. Sekmadienį visa grupė dalyvavo šv. Mišiose Paryžiaus lietuvių maldos namuose.

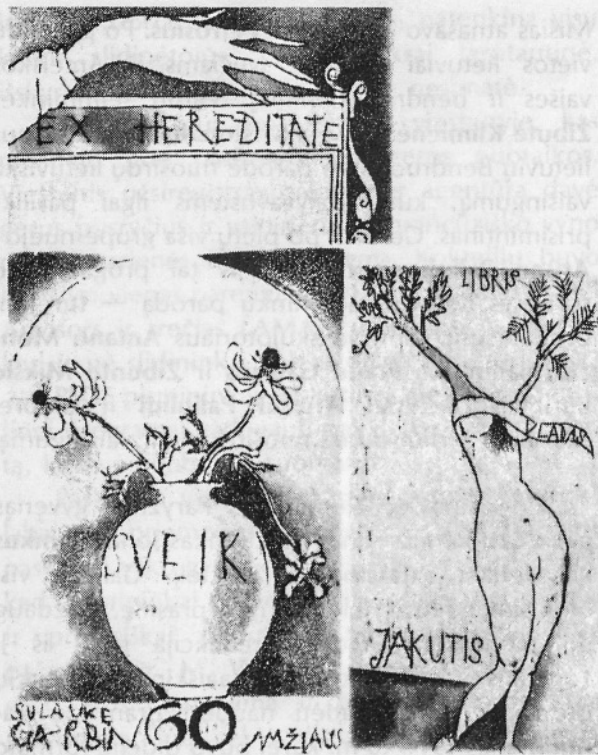
Medicina, Nr. 1 (69) 1987

Mišias atnašavo **prel. Jonas Petrošius**. Po pamaldų vietos lietuviai suruošė svečiams iš Amerikos vaišes ir bendrą priėmimą. Vaišių šeimininkės **Žibutė Klimienė** ir **Dana Kristopaitytė** ir Paryžiaus lietuvių Bendruomenė parodė nuoširdų lietuvišką vaišingumą, kuris dalyvavusiems ilgai pasiliks prisimintinas. Gerokai po pietų visa grupė nuėjo į **Arūno Paliulio** butą, kur jis tai progai buvo suruošęs lietuvių menininkų parodą — turėjom progos susipažinti su skulptoriaus **Antano Mončio**, dailininkų **Prano Gailiaus** ir **Žibunto Mikšio** kūriniais. Dėkingi **Arūnui Paliuliui** ir aktorei **Karolinai Misiulytei** už nuoširdumą ir vaišingumą.

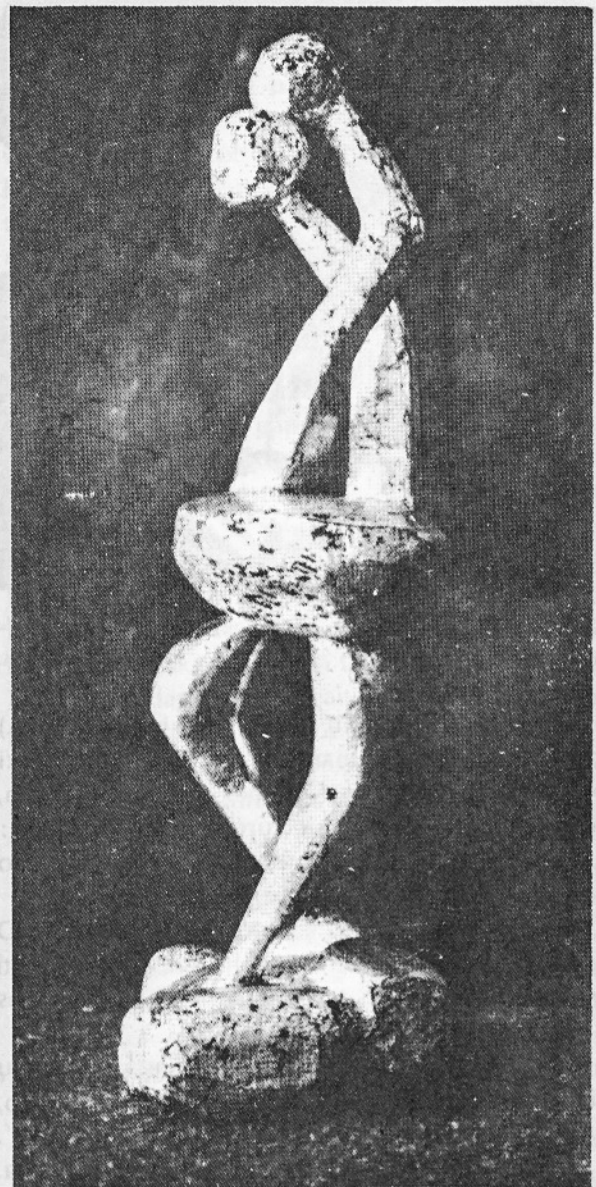
Po pamaldų, pietų metu Paryžiuje gyvenęs prancūzų kariuomenės pulkininkas **Jonas Tomkus** kiekvienam išdalino po ženklelį. Gal ne visi beprisimena tų ženklų istoriją ir prasmę. Maždaug po mėnesio Medicinos redakcija gavo iš J. Tomkaus laišką, kur jis paaiškina tų ženklų istoriją. Ženkliai pradėti naudoti prancūzų kariuomenės 1914/18 m. kare, buvo didelio formato ant lėktuvų ir sunkvežimių daliniui atpažinimo ženklai. 1939-45 m. kare kariai panoro turėti ir pradėjo nešioti ant uniformų ženklus, kad atpažintų kokiam daliniui priklauso. 1955 m. ženklus suregistravo karo ministerija, šiandien jų yra 3200. Norint padaryti naujus, reikia gauti

J. Tomkaus kariškų ženklų rinkinys.

Žibunto Mikšio ekslibrisai.

Antanas Mončas — Šokis.

Nuotraukos Paryžiuje gyvenančių lietuvių menininkų, kurie turėjo parodai išstatę po keletą paveikslų gydytojams grįžtant iš LAMA žiemos seminaro.

Pranas Gailius

ministerijos leidimą. Kariams tie ženklai pasidaro sentimentaliai brangūs; net labiau branginami, negu didvyriški karo meto medaliai.

Pulk. J. Tomkus buvo labai sujaudintas, kad lietuviai daktarai aplankė Paryžiaus lietuvius. Jis rašo: „... padarėte didelę garbę aplankydami ir mums padovanojote nuoširdžią lietuvišką šypseną, žodelį su malonumu, kurio neužmiršime niekuomet! Galiu tik sakyti VALIO!!! ... Jūs pasišventėte mums paaukoti keletą valandėlių, tai gali padaryti tik tikri lietuviai susitikę kitus lietuvius! ... Tai buvo sėkmadienį, vasario 8 d. 1987 metais.

Su lietuviška pagarba ir dideliu Ačiū!
Jūsų J T (parašas)“

Dr.-ai iš k.: K. Jesūnas, E. Vižinas ir Vytenis Grybauskas po paskaitų Vid. Vakarų Klinikinėj konferencijoj.

Nuotr. V. Šaulio

Kanados Lietuvių medikų draugija

1987 metų gegužės mėn. draugija turėjo susirinkimą pas d-rus Marytę ir Gailių Skrinkus. Dalyvavo 40 asmenų. Dermatologė dr. Girdauskaitė skaitė paskaitą apie odos ligų susirgimus. Kanados liet. medikų draugija padidėjo dviem naujais gydytojais: dr. Jūratė Uleckaitė baigė Toronto universitetą ir dr. Rita Kolyčius — baigusi Washington, D.C. med. studijas.

Valdyba sutiko prailginti savo kadenciją dar vienus metus. Kaip iš anksčiau žinome, valdyba sudaryta iš:

pirm. Miko Valadkos, MD
sekr. Rimo Karkos, DDS ir
ižd. Raymundo Zabičiausko, MD

Medicina, Nr. 1 (69) 1987

Platesnis aprašymas ir nuotraukos pasieks pasibaigus Kanados paštininkų streikams. Šita informacija gauta telefonu.

NEW YORKO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS VEIKLA

1987 m. balandžio 11 d. **New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijos** valdyba sukvietė metinį susirinkimą Kultūros Židinio patalpose. Dėl susisiekimo trukdymų kai kuriems nariams laiku atvykti, kai kuriems jų reikėjo keliauti netoli 200 mylių tik atvykti, susirinkimas pradėtas 3 val. p.p. Susirinkimui vadovavo draugijos pirin. dr. **V. Avižonis**, sekretoriavo — dr. **K. Paprockaitė-Šimaitienė**.

Susirinkimą pradėdant, susirinkusių atstojimu ir susikaupimu pagerbtas ir prisimintas dr. **Antanas Snieška**, neseniai iškeliavęs amžinybėn. Pirmininkas pranešime pripažino, kad prėjusiais metais draugijos veikla buvo menka, nors, žinoma, kai kurie draugijos nariai buvo veiklūs visuomeninėje, kultūrinėje, net politinėje srityse. Pvz.: prof. dr. **J. Gintautas** savo paskaitose studentams ir amerikiečiams dažnai priminė lietuvių ir Lietuvos reikalus, dr. **J. Kriaučiūnas** nuolat tvarkė ir tvarko Alkos muziejų-archyvą Putname, taip pat reiškiasi vietos LB veikloje, kai kurie kiti reikės kitaip. Dr. **L. Giedraitienė**, išdininkė, pranešė, kad neturėjo sunkumų surinkti nario mokesčius, įskaitant ir prenumeratą už „Medicinos“ žurnalą, kad metų eigoje neturėta didesnių išlaidų ir dabar izde yra apie 700 dolerių.

New Yorko draugijos susirinkimo, baland. 11 d., dalyvių dalis. Iš k.: pirm. eil. dr. V. Avižonis, dr. B. Jankauskas, A. Matulaitis, dr. A. Goeldnerienė, užpak.: dr. O. Vilpišauskienė, dr. J. Trojanienė, Vilpišauskas ir dr. J. Dičpinigaitis.

Dr. **A. Goeldnerienė** kontrolės komisijos pranešime patvirtino išdininkės pranešimą ir rado draugijos dokumentus tvarkingai vedamus. Išdininkei išreikšta padėka.

Pirmininkas ragino, kad, kas tik gali, turėtų vykdyti šį šiemetinį **Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimą Čikagoje**, nes tuo parodys, jog jie rūpinasi lietuviškais reikalais, o taip pat galės pagilinti medicinos mokslo žinias, vertingų mokslinių paskaitų ir diskusijų klausydami, taip pat paskatinti mūsų mokslininkus siekti mokslo aukštumų. Draugijai atstovaus keli asmenys, įgalioti draugijos pirmininko ir valdybos.

Dr. **A. Goeldnerienė**, apsiėmusi prieš dvejus metus rūpintis pastatyti paminklą ant prof. dr. **Pr. Gudavičiaus** kapo Brooklyno kapinėse, pranešė, kad paminklas jau padarytas ir bus pastatytas šį pavasarį. Paminklo kaina apie 900 dolerių, nes didesnių paminklų toje kapinių dalyje statyti neleidžiama. Iš draugijos išdo paminklo pastatymui paskirta 200 dol. Draugijos vadovybė ir nariai skatina prie paminklo pastatymo prisidėti ir kitus gydytojus, buvusius prof. dr. Gudavičiaus mokinius-studentus. Dr. Gudavičius rūpinosi ne tik paruošti medikus praktiniam medicinos darbui, bet rūpinosi lietuvių sveikatos kėlimu, taip pat jų švietimu. Jis Lietuvoje buvo garsus gydytojas, daugelio valstiečių vadinamas Gudeliu. Aukos dr. Gudavičiaus paminklui siunčiamos: **American Lithuanian Medical Association** (pažymėti paminklui), Dr. L. Giedraitis, 10 Barry Lane, East Northport, NY 11731.

New Yorko draugijos metinio susirinkimo, balandžio 11 d., dalyviai rimtai klauso paskaitos. Iš k.: dr. V. Avižonis (palenkęs galvą), Vilpišauskas, dr. J. Dičpinigaitis, dr. B. Jankauskas, dr. R. Šnipas, dr. J. Kriaučiūnas, A. Matulaitis, V. Avižonienė, dr. L. Giedraitienė ir dr. D. Gintnerytė-Montorsano

Jei bus surinkta didesnė suma, negu paminklui reikia, tai prof. dr. Gudavičiaus vardas bus įamžintas ir kitaip, pvz.: Lietuvių fonde ar pan.

Dr. **L. Sidrys**, Lietuvos Krikščionybės minėjimo Romoje ruošimo finansų kėlimo komisijos narys, pakviestas papasakojo, kad ligi šiol surinkta tik apie pusė reikalingų lėšų ir prašė gydytojus prisidėti aukomis. Ypač nemažai lėšų reikia finansuoti jaunimo vykimą į šventę Romoje. Draugija iš savo išdo paskyrė 150 dol. padėti apmokėti kelionę **Vasario 16-sios gimnazijos**, Vokietijoje, mokiniams. Gydytojai buvo skatinti prisidėti prie šventės ruošimo ir joje dalyvavimo.

Naujon valdybon perrinkti tie patys nariai: dr. **V. Avižonis** — pirmininku, dr. **K. Paprockaitė-Šimaitienė** — sekretore, dr. **L. Giedraitienė** — išdininke, dr. **R. Šnipas** — vicepirm. ir dr. **B. Jankauskas** — nariu. Kontrolės komisijon sutiko įeiti: dr. **A. Goeldnerienė** ir dr. **J. Trojanienė**. Naujai valdybai palinkėta pagyvinti draugijos veiklą.

Dr. J. Gintautas paskaitininkauja New Yorko gydytojų metiniame susirinkime balandžio 11 d.

Sekė bendri dalyvių pietūs. Po jų dr. **J. Gintautas** paskaitoje kalbėjo apie lietuvių smegenis, ypač jų veiklą neuroginiu ir psichologiniu atžvilgiais. Ta veikla yra aukštesnė, negu daugelio kitų tautų žmonių, ypač mažiau kultūroje pažengusių, tiek progreso imlumu, tiek etikos dėsnių supratimu ir įgyvendinimu. Paskaita buvo labai įdomi tiek gydytojams, tiek dalyvaujantiems gydytojų šeimų nariams. Paskaitininkas yra puikus kalbėtojas.

Po paskaitos dar visi pabendraavo. Į draugiją įstojo ir dalyvavo susirinkime du nauji nariai gydytotai: dr. **Danutė Gintnerytė-Montarsano** ir dr. **Bronie (Bronius) J. P. Apshaga**.

Bronie (Bronius) J. P. Apshaga, M.D., gimė 1917 m. Bostone. Tėvai Petras ir Rozalija Apšiegai. 1928-1934 m. mokėsi Boston Public Latin school ir tada pakeitė savo pavardę į dabartinę. 1938 m. Harvard universitete gavo bakalauro laipsnį. 1939 m. susituokė su Sofia Kasčiukaityte, kuri mirė 1983 m. Mediciną studijavo Tufts College Medical School ir 1942 m. gavo medicinos daktaro laipsnį. 1943-1946 m. buvo Pakrančių apsaugos dalinių (Coast guard) gydytoju ir JAV komunalinės sveikatos tarnyboje. 1946-1953 m. vertėsi privačia praktika. Po to specializavosi neuropsichiatrijoje, o vėliau anesteziologijoje. 1955-1957 m. anesteziologų grupės narys Lahey klinikoje Bostone. 1957-1972 m. anesteziologas VA ligoninėje Brockton, Mass. ir Cape Cod, Hyannis ligoninėje. 1973 m. išėjo į pensiją. 1985 m. susituokė su našle Faustina Vasaitiene. Gyvena Thompsone ir priklauso lietuviškai kolonijai Putname.

Dr. Danuta Gintnerytė-Montorfano

Danuta Gintnerytė-Montorfano, M.D., gimė 1936 m. lapkričio 19 d. Kybartuose, Lietuvoje. II-jo pasaulinio karo metu su tėvais atvyko į Austriją. 1943-1946 m. lankė vokišką mokyklą, o po to dvejus metus lietuvišką tremtinių mokyklą. 1948 m. su tėvais atvyko į Argentiną. Mokėsi Colegio Mitre Buenos Aires ir baigusi 1954 m. gavo bakalauro laipsnį. Mediciną studijavo Buenos Aires universitete ir 1962 m. medicinos daktaro diplomą. 1964 m. atvyko į JAV. Atlikusi privalomą vienerių metų praktiką Meadowbrook ligoninėje New Yorke, specializavosi rentgenologijoje toje pačioje ligoninėje ir radiacijos gydyme VA ligoninėje Bronx, N.Y. Nuo 1970 m. dirba rentgenologe Nassau County Medical Center East Meadow, N.Y. Radiologijos asist. profesorė New York Medicinos mokykloje Stony Brook.

Medicina, Nr. 1 (69) 1987

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos gyvenime

Šį kartą, atrodo, Ohio valstijos naujienos glaudžiai rišasi su Florida. Bijau, kad daugiau žinių iš pietų negu nuo Erie ežero pakrančių.

1986 m. žiema Ohio valstijoje nebuvo „pavyzdinga“: nei daug snigo, nei gydytojai, nei jų šeimos dideliu veiklumu nepasižymėjo. Kaip ir Chicagos didelė dalis, taip ir Clevelando gražus skaičius gyventojų dairosi į pietų valstijas. Ypač vilioja šilti Floridos krantai.

Šią žiemą Floridoje vėl viešėjo **Danielius ir Roma Degėšiai**. Parsivežė puikius įspūdžius, ypač pasisvečiavę ir pasimatę su senais bičiuliais. **Dr. Edmundas ir Aldona Drukteiniai** suruošė jiems „surprise“ pietus jų 43 vedybinių metų sukaktuvių proga. Pasisekimo ir laimės jiems linkėjo dalyvavę jų jaunystės draugai — **Bložės, Maurukai, Širmeniai...**

Šią žiemą Floridoje lankėsi ir **dr. Juozas ir Teklė Šontos**. Aplankė buvusius ohiečius, daktarą ir ponią **Baltrukėnus**.

Ne per seniausiai dr. Edmundą ir Aldoną Drukteinius lankė ir dr. Antanas ir Eugenija Aželiai. Atrodo, kad Palm Harbor viliojančiai atrodo.

Jaunieji daktarai **Dainius ir Roma Degėšiai** irgi neatsispyrė pagundai aplankyti Floridą. Su dukrom Audra ir Nida buvo nuplasnoję į Orlando, Floridą, pasidžiaugė Epcot ir Walt Disney pasauliu, o kartu dalyvavo ir dukterėčios Sofijos Degėšytės krikštynose...

Jeigu kas sako, kad nėra kas veikti Floridoje, tai tik pažiūrėkim, ką ten „daro“ daktarai **Vincas ir Giedrė Širmeniai**. Vincą galima rasti sausumoje tik pagal „appointment“. Laiką jis praleidžia gaudydamas žuvis vakarienei — praktiškai gyvena laive. Išlipęs į krantą, žaidžia tenisą, golfą, na, ir piešia — tapo paveikslus. Visai neblogus (taip tvirtina Giedrė)!

Dr. Jonas ir Dalia Maurukai skubiai ruošiasi naujom pareigom. Jų sūnus, dr. Rimas Maurukas ką tik tapo tėvu (gimė dukra), o vyresnieji Maurukai — seneliais. Atrodo, kad gandras pradėjo dažniau apie jaunesnės kartos Maurukus lankytis, tai seneliams ne pro šalį susipažinti su dr. Spock'o knygomis...

Į pietus dairosi pasukti ir daktarai **Grażina ir Ričardas Pauliukoniai**. Jiems geriau patinka Jacksonville pakraščiai.

Į Floridą suka ir jaunesnieji. Štai daktarė **Rūta Skrinskaitė** keliasi į Miami, Florida, kur sieks akių neurologijos specialybės.

Jaunas dr. **Arūnas Aželis** lieka rytuose, Connec-ticute, specializuoŭis gastro-enterologijos srityje.

Daktarų Stepo ir Giedrės Matų dukra Daina Mataitė seka mamos pėdomis ir rudenį pradeda odontologijos studijas.

Nuo žilos senovės gydytojai buvo susidomėję ne vien žmogaus kūno sveikata, bet rūpinosi socialine žmogaus gerove. Taip ir lietuviai gydytojai šalia savo profesinio darbo reiškėsi tautiniame, politiniame gyvenime, valstybės reika-luose.

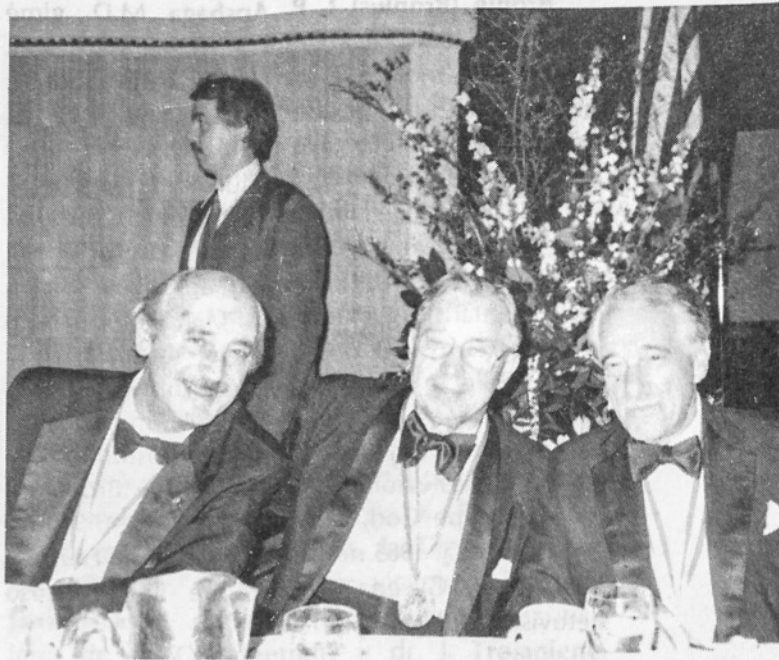
Ir išeivijos lietuviai gydytojai eina Basana-vičiaus, Kudirkos ir kitų pėdomis, nenuilstamai kovoja už tautinę laisvę. Vienas iš jų yra mums gerai pažįstamas daktaras **Kazys Bobelis**, šiuo metu gyvenąs St. Petersburge, Floridoje. Jo veikla kaip tikrai iškilaus asmens buvo ir yra pripažįstama mūsų lietuvių, o taip pat ir šio krašto institucijų.

Štai 1986 metais spalio mėnesio 27 dieną daktarui Kaziui Bobeliui buvo įteiktas **Ellis Island Medal of Honor**. Šitokio medalio gavėjai yra išskirtinai pasižymėję individai, atstovaujū Ameri-kos dvasiai, U.S.A. piliečiai, įvairių tautybių, kilę iš įvairių kraštų.

Mums tikrai malonu matyti daktarą K. Bobelį tarpe kitų žymių amerikiečių, kaip John Cardinal Krol, Philadelphijos arkivyskupo, Victor Borge,

Dr. K.B. medalio įteikimo iškilmėse dalyvavę šeimos nariai kartu su iškilmų „master of ceremonies“ Tom Brokaw; iš kairės, giliai. Algis Bobelis, Aldona Bobelytė, Alena Bobelytė, Rūta Bobelytė-Degesenė, Tom Brokaw, dr. Gintaras Degėsys ir Jonas Bobelis.

Dr. K. Bobelis (viduryje); iš kairės prancūzas Michael C. Bergerac ir iš dešinės Victor Borge.

Walter Cronkite, Zbigniew Brzezinski ir kitų, gavusių tą pačią dieną šį medalį.

Kandidatų šiam medaliumi buvo pristatyta 15 tūkstančių. Jį gavo šiuo metu 80, ir iš jų vienas mūsų lietuvis dr. K. Bobelis!

Iš vyresniųjų gydytojų gyvenimo dabar vyrauja žinios, kas kur meta praktiką ir imasi ilgesniam laikui „ilgyjų“ atostogų. Pirmieji į pensiją išėjo daktarai **Henrikas Brazaitis** ir **Vytoldas Gruzdis**. Na, o juos tuoj ėmė „pamėgdžioti“ daktaras **Jonas Stankaitis**, daktarė **Grażina Pauliukonienė**, o šiomis dienomis ir daktaras **Danielius Degėsys**. Yra gandy, kad neatsiliks ir daugiau apsisprendusių.

Prąėjusį pavasarį daktarui **V. ir D. Puškoriais** jų vaikai suruošė 25 metų vedybinio jų gyvenimo sukaktuvių vaišes.

Visai neseniai dr. V. ir D. Puškoriai suruošė šaunias vestuves — ištekinio dukrą Astą. Ohio Gydytojų draugijos Moterų pagalbinio vieneto valdyba, ponios **Birutė Skrinskienė** ir **Vanda Gruzdienė**, suorganizavo šį gegužės mėnesį, 27 dieną iškylą į Clevelando meno muziejų, aplankėm „May Show“ ir visos kartu valgėm priešpiečius, pasidalindamos įspūdžiais.

Šiuo metu tik tiek iš Ohio padangės. Visi galvojame apie vasarą ir apie artėjantį rudens Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavimą Chicagoje.

R.D.

GYDYTOJŲ KORPORACIJA „FRATERNITAS LITHUANICA — PATRIA“

KOMP. STASIO ŠIMKAUS. korp. „Fraternitas
Lithuanica“ ypatingo nario, 100 metų gimimo sukaktį minint

DR. V. TAURO kalbos santrauka

Stasys Šimkus gimė 1887 m. I.10 Motiškių km., Seredžiaus vls., Kauno aps., mažažemio ūkininko šeimoj, kai Lietuvoj buvo uždrausta lietuviška spauda ir mokyklose dominavo rusų kalba.

Ketvertą metų prieš Stasio Šimkaus gimimą Rytprūsioose pradėta spausdinti dr. Jono Basanavičiaus redaguojama „Aušra“, kuri nušvietė gan tamsią lietuviybės padangę. Visur drąsiau suskambo lietuviška daina, kuri neaplenkė ir Šimkų sodybos. Ir čia garsiau pasigirdo motulės lopšinė daina, kuri neabejotinai įkvėpė mažajam Stasiukui dainos ir tėvynės meilę.

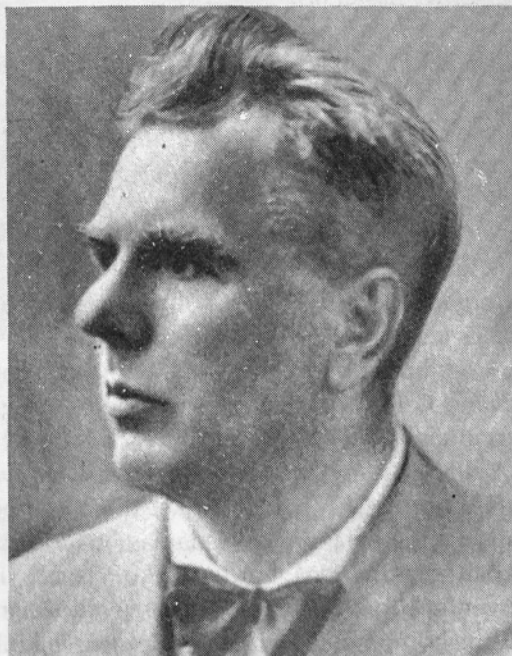
Jaunutis Stasys įstojo į Seredžiaus bažnytinį chorą, kur vargonų garsai pažadino jo muzikos talentą, kurį jis siekė tobulinti su ypatingu pasiryžimu.

Studijuodamas vargonų muziką Kaune, Vilniuj ir Varšuvoj, vasaros atostogų metais vargoninkaudavo įvairiose vietovėse vis organizuodamas naujus chorus, vėliau net su vaidinimais, kurie suburdavo minias žmonių, keliančių ovacijas rengėjams, gaivinant lietuviybę ir sukeltiant meilę lietuviškai dainai.

Apie tuos sėkmingus parengimus išgirdo gubernatorius, kuris griežtai uždraudė viešai rodytis su chonais ir vaidinimais. Tai buvo didelis smūgis kovojant dėl lietuviybės gaivinimo.

Stasys Šimkus Varšuvoje baigęs vargonų kursą, 1908 m. išvyko į Petrapilio Muzikos konservatoriją mokytis kompozicijos meno. Greitu laiku jis gavo pastovų darbą prie Šv. Kotrynos bažnyčios, kaip Č. Sasnausko asistentas.

Studentas S. Šimkus ieškojo draugų su tautine ideologija, tačiau jų konservatorijoje nebuvo. Pagaliau jis susipažino su Karo Medicinos Akademijos lietuviais studentais: V. Nagevičium, K. Oželiu, V. Ingelevičium, P. Sližiu ir kitais, kurie, raginami dr. Jono Basanavičiaus, įkūrė slaptą broliją „Fraternitas Lithuanica“. Jos nariai pasižadėjo, kad baigę medicinos studijas ir atitarnavę kariuomenėj už stipendiją, nedelsiant grįš į

Komp. Stasys Šimkus (gim. 1887 m. sausio 10 — 1943 m. spalio 15 d.)

Lietuvą ir ten teiks ne tik medicinos pagalbą, bet ir veiks visuomeniškai, organizuodami kultūrinius užmojus, siekdami gaivinti lietuviybę.

Šios idėjos patiko S. Šimkui, nes ir jis ruošėsi profesiniai ir pasiruošęs taip pat buvo pasiryžęs grįžti Tėvynėn, ir su muzika ir daina siekti tų pačių tikslų. Todėl jis dažnai lankydavo brolijos F.L. slaptus susirinkimus, kur patikimi visuomenininkai, kalbininkai ir istorikai paruošdavo iš savo sričių pranešimus, kurie buvo naudingi fraternitiečių ateities darbams grįžus į Lietuvą.

Ir stud. S. Šimkus pradėjo skaityti paskaitas, pajvairintas muzika ir daina. Taip išsivystė broliški ryšiai, kurių pasėkoje S. Šimkus buvo priimtas brolijon, kaip ypatingas narys, su pilnomis tos brolijos nario teisėmis, nors ir būdamas ne medikas. Tokiomis teisėmis buvo priimtas brolijon ir teatralas Stasys Pilka.

1914 m. prasidėjo I Pasaulinis karas. Veik visi fraternitiečiai gydytojai buvo mobilizuoti ir paskirstyti po įvairius karo frontus.

Pasibaigus karui, jų 17, užgrūdintų kare, sugrįžo į Lietuvą. Vieni iš jų stojo į besikuriančią kariuomenę, kiti — pasišventė kovai su tuo laiku siaučiančiomis užkrečiamųjų ligų epidemijomis.

Taigi dr. Basanavičiaus raginimas Karo Medicinos Akademijos studentus lietuvius organizuoti į slaptą broliją F.L. turėjo išpranašautą tikslą, kuris pilnai buvo pasiektas.

Komp. Stasys Šimkus 1914 m. baigė Petrapilio konservatoriją su laisvo menininko titulu. 1915 m. Liet. draugija nukentėjusiems nuo karo pabėgėliams šelpti komp. S. Šimkų delegavo į Ameriką tam tikslui rinkti aukas. Amerikoje jis apsigyveno Filadelfijoje, kur, dirbdamas lenkų parapijos pragyvenimui, lankė lietuvių kolonijas, rinkdamas aukas šalpai. Surinko apie 18.000 dol. Lygiagrečiai jis suorganizavo liet. Dainos chorą, kuris veikė net iki 1955 m.

Amerikoj sukūrė lietuvišką šeimą, vesdamas lietuvaitę Gudžiūnaitę. Šeima padidėjo, kai gimė sūnus Algis ir vėliau — sūnus Neris.

Vėliau jis buvo pakviestas Čikagon vadovauti Birutės chorui. Choro pirmininkas buvo kompozitoriui labai palankus, leisdamas naudoti (jo kūrybai) pianiną bet kuriuo laiku. Todėl jis ir pasišventė kūrybai ir Birutės choro vadovavimui. 1920 m. komp. S. Šimkus suruošė atsisveikinimo koncertą ir išvyko į Lietuvą.

Lietuvoje kaip tik tuo laiku vyko Nepriklausomybės kovos, todėl Komp. Šimkus kartu su solistais Kipru Petrausku, Antanu Sodeika ir poetu Kaziu Binkiu, įstojo savanoriais į besikuriančią kariuomenę, kur jie buvo priskirti prie Liet. kariuomenės kultūros skyriaus. Iš čia jie vyko į karo frontus su dainom ir deklamavimais, linksmindami karius, keldami jų drąsą ir pasiryžimą pergalei. Taigi komp. Šimkus savo pažadą brolijai F.L. išpildė, grįždamas Lietuvon, kada jis buvo tikrai reikalingas.

Komp. Stasys Šimkus 1923 m. įkūrė Klaipėdos Muzikos mokyklą, kuri už metų buvo suvalstybinta. Prie mokyklos suorganizavo 60 asmenų orkestrą, su kuriuo koncertuodavo didesniuose miestuose.

1930 m. konservatoriją teko uždaryti dėl nuolat keliamų vokiečių intrigų. Vienok Klaipėdos muzikos konservatorija per septynetą metų paruošė gan daug muzikos pedagogų, dirigentų ir orkestrantų, ir jie visi buvo taip reikalingi atsikuriančiai Lietuvai.

Komp. Stasys Šimkus ir Lietuvoje palaikė glaudžius ryšius su brolija „Fraternitas Lithuanica“.

Kai 1924 m., dalyvaujant dr. J. Basanavičiui, Lietuvos universitete buvo įkurta Stud. Med. Korp. „Fraternitas Lithuanica“, tai komp. Šimkus sukūrė Korporacijos giesmės melodiją, kurios refrenas šitaip skambėjo:

„Fraternitas, humanitas telydi mus tvirtai,
Žmonijai dirbt, Tėvynę kelt mūs darbo pamatai.“

Kai Gyd. ir Stud. Korporacijai F.L. 1933 m. šventė 25 metų įkūrimo sukaktį, tai komp. S. Šimkus sukurtinėj fotografijoje, kaip tos Brolijos pirmūnas, sėdėjo tarp F. L. kūrėjų gyd. gen. Nagevičiaus, prof. dr. K. Oželio, gyd. pulk. V. Ingelevičiaus ir tos Brolijos pirmūnų — gyd. pulk. J. Žemgulio, gyd. pulk. A. Matuko ir kitų.

Komp. S. Šimkus 1937 m. išėjo poilsin — pensijon. Apsigyveno ir įsikūrė Birutės kaime, nes kaimas buvo jo įkvėpimo šaltinis. Tas kaimas buvo arti Kauno ir dar arčiau Fredos. Kam teko atsilankyti Šimkų sodyboje, tai turėjo progos įsitikinti, kad namas ir aplinka buvo paruošta ne tik poilsiui, bet ir kūrybai.

1940 m. jis baigė kurti operą „Pagirėnai“. Tačiau dėl abiejų Lietuvos okupacijų minėtoji opera buvo pastatyta Valstybės Teatro Rūmuose tik 1942 m.

Tais pačiais metais komp. S. Šimkus buvo pakviestas eiti Klaipėdos Filharmonijos dirigento pareigas. Deja, jam neilgai ten teko dirbti, nes 1943.X.15 d. jis mirė.

Nors ir prie nepalankių sąlygų ir trūkstant laiko, komp. S.Š. rinko ir harmonizavo apie 2000 liaudies dainų ir jas perdavė Lietuvių Tautosakos Archyviui. Be to, jis sukūrė ir savo dainas, kurias lietuviai ir dabar mėgsta dainuoti. Jis sukūrė kantatas „Atsisveikinimą su Tėvyne“ ir „Čigonus“, baladę „Nugrimzdęs dvaras“, fortepiono muzikai — „Lietuvos siluetai“, simfoniniam orkestrui — poemą „Nemunas“ ir operą „Pagirėnai“.

Pagaliau S. Šimkus Lietuvoje ir Amerikoje su savo chonais ir vaidinimais labai prisidėjo prie lietuviybės gaivinimo.

Korp. „Fraternitas Lithuanica“ Amerikoje 1957m. švęsdama savo 49 metų įsikūrimo sukaktį, labai gražiai paminėjo savo ypatingą narį komp. Stasį Šimkų, jo 70 m. gimimo sukakties proga. Apie St. Šimkų išsamiai kalbėjo teatralas Stasys Pilka, prisimindamas Petrapilio laikus. Ta pačia proga buvo paminėtas korp. F.L. garbės narys, dr. J. Basanavičius, jo 30 metų mirties sukakties proga. Apie jį kalbėjo prof. dr. K. Oželis.

Komp. S. Šimkaus kūrybą vertina visi lietuviai.

GAJA

ATEITININKŲ MEDIKŲ KORPORACIJA

LITHUANIAN CATHOLIC PHYSICIANS' ASSOCIATION

PAVASARINIS GAJOS SUSIRINKIMAS

Velykinis susirinkimas įvyko balandžio 12 d. Marijonų salėje. Dalyvavo apie 50 asmenų. Po susikaupimo kopyčioje, kurį pravedė Draugo moderatorius kun. P. Garšva, vyko bendri pusryčiai. Jų metu Gajos korp. pirm. kr. K. Ambrozaitis ir kiti valdybos nariai padarė pranešimus apie veiklą, dalyviai įsijungė į gyvas diskusijas.

Mokslinės programos vedėjas dr. A.G. Razma pristatė dr. J. Meškauską, Gajos korp. Garbės pirm., kalbėti etikos klausimais. Dr. Meškauskas pasirinko temą „Gydytojų profesinė etika pasaulinėje plotmėje“. Prelegentas labai išsamiai palietė mediciniškos etikos problemas, kylančias iš prievartinės pasaulėžiūros ir prievartinės politikos. Palietė Sacharovui ir dr. Statkevičiui pritaikytus prievartinius „gydymo“ metodus, aptarė IPPNW ir PSR tarptautinių organizacijų užkuliusius, surištus su atominė energija ir prieš atominio karo propaganda, palygino sovietinio ir laisvojo pasaulio gydytojo Hippokratinę priesaiką.

Apie prievartą taip kalbėjo:

Prievartinės pasaulėžiūros ir prievartinės politikos sistema padaro gydytoją nebe laisvos profesijos žmogumi, bet padaro jį valdininku, ir dar daugiau — padaro jį kankintoju arba kankiniu. Įsijungusius į tą sistemą padaro juos mažiausia tos sistemos šalininkais arba ir aktyviais tos sistemos propagatoriais.

Atkelta iš 21 psl.

Šiais metais ir okupuotoje Lietuvoje Vilniaus baleto Teatro rūmuose buvo surengtas komp. S. Šimkaus 100 metų gimimo sukakties minėjimas.

Kauno kompozitorių Sąjungos skyrius paskelbė komp. Stasio Šimkaus dainų konkursą. Konkurso dalyviai buvo premijuoti. Seredžiuje, Jurbarko ir kitose mokyklose bei mokslo įstaigose buvo surengti jo garbei minėjimai.

Šiais metais Kauno valst. Teatro sode buvo pastatytas ir atidengtas jo vardo paminklas su jo biustu.

Komp. Stasio Šimkaus namas yra paskirtas jo vardo muziejui.

Šie reiškiniai rodo, kad Lietuva, nors ir pavergta, bet tauta yra gyva.

Medicina, Nr. 1 (69) 1987

Priešvėlykinis „Gajos“ susirinkimas 1987 m. bal. 12 d.

Kankinimas, ypač su pagalba tų žmonių kaip gydytojų, kurie turėtų būti pasišventę varge ir ligoje atsidūrusiam žmogui, morališkai ir profesionališkai padėti, yra absoliučiai nepateisinamas. Kada medicina yra įvelinama į politiką, į fizinį, protinį ir dvasinį žmogaus sunaikinimą, tada medicinos mokslas ir mediciniška profesija yra absoliučiai degraduojama.

Viso pasaulio medikams yra žinomas Hipokrato reikalavimas — nepakenk, „Primum non nocere“. Kai kurių kraštų politinės sistemos ir politinių tironijos agentų, kaip kad Sovietų Rusijoje, gydytojai yra indoktrinuojami ir verčiami savo profesijos etiką užmiršti ir tapti tokios pat politinės sistemos šalininkais, vykdytojais ar net agentais.

Korp! Gaja Garbės Pirmininkas dr. J. Meškauskas susirinkime skaito paskaitą „Gydytojo profesinė etika pasaulinėje plotmėje“.

Kyla klausimai, kaip gydytojas turi elgtis, kada jis yra verčiamas ar įsakomas politinį kalinį prievarta maitinti, duoti jam intravenines injekcijas, kada tas politinis kalinys, nebepakeldamas situacijos arba kankinimų, yra paskelbęs bado streiką? Ar gali gydytojas „sustiprinti“ ligonį, politinį kalinį, kad jis vėl galėtų būti kankinamas? Ar gali gydytojas duoti tokį pareiškimą ar pažymėjimą, kad jis „tinka“ arba „gali“ būti tardomas ir kankinamas? Ar psichiatrinės ligoninės ir psichiatrai gali priimti į ligonines politinius kalinius ir paskelbti juos psichiškai sergančiais? Ar psichiatrai gali dalyvauti tardymuose? Ar psichiatrai psichiatrinėse ligoninėse gali duoti prievarta vaistus, pakeičiančius politinio kalinio protavimą, elgesį ir reakciją? Tai vis klausimai, kurie šiandien yra iškilę tarptautinėje plotmėje, gydytojų tarpe yra labai aktualūs ir daugeliui kelia rūpestį.

Politinė tironijoj yra sąlygos, kuriose gydytojas arba kooperuoja su politine sistema ir yra kankintojas, arba atsisako kooperuoti ir yra kankinys.

Toliau prelegentas nupasakojo sovietų gydytojų dr. Chazov ir kitų pastangas suorganizuoti tarptautinę gydytojų sąjungą, pagrįstą sovietų politika, kuri plečiasi ir JAV. Tuo pačiu laiku sovietai padarė didžiausią pažangą atominių ginklų gamyboje ir tuo pačiu metu partija nustatė naują gydytojų priesaiką, įrašydami kovą prieš atominius ginklus ir reikalaudami ištikimybės komunistų partijai. Sovietinę priesaiką taip komentavo:

Pirmiausia matėme, kad priesaikoje pirmoje eilėje yra žmonija ir Sovietų Sąjungos visuomenė, o ne individas, ne sergąs žmogus, pacientas.

Antra, gydytojas pasižada vadovautis ne žmoniškumo ar kokiais nors kitais principais, bet komunistų moralės principais. Kitais žodžiais tariant, gydytojas duoda priesaiką komunistų partijai. Jis pasižada būti atsakomingas Sovietų valdžiai ir visuomenei.

Trečia, mes žinome, kad tuo metu, kada šita priesaika buvo papildyta, t.y. 1983 m., Sovietų Sąjunga pilnu tempu gamino atominius ginklus. Tuo pat metu Sovietų vyriausias valdžios organas, deputatų seimas, paruošė, geriau sakant, papildė gydytojų priesaiką, kuria įpareigoja gydytojus kovoti už taiką ir atominio karo išvengimą.

Prelegentas davė patarimų, ką reiktų lietuviams gydytojams daryti, atsveriant sovietinę propagandą ir invaziją Amerikos gydytojų tarpan ir nurodė, kas daroma tarptautiniu mastu:

Dėmesingai gajininkai klauso paskaitos

Pasaulio gydytojų draugija (World Medical Association), kurios centras yra Šveicarijoje, visas minėtas problemas ir visus panašius klausimus svarsto. Tiksluose yra aiškiai pabrėžta, kad gydytojai negali dalyvauti prievartiniuose veiksmuose ir kankinimuose. Tą yra pabrėžusi ir American Medical Association (AMA). Trūksta tai institucijos ar grupės, kurios tuo klausimu rūpintųsi ir veiktų. Tokios institucijos ar grupės turėtų padėti tiems gydytojams, kurie yra toje sistemoje ir prieš ją protestuoja, ir gal ir tiems, kurie yra toje sistemoje įpinti, su ja kooperuoja ir negali nuo jos atsikratyti. Tuo pradeda rūpintis American Public Health Association (APHA) ir American Psychiatric Association (APA), kuri tyrinėja psichiatrų veiklą Sovietų Sąjungoje. Taip pat tais klausimais domisi International Commission of Medical Doctors and Health Professionals (ICMDHP) Genevoje. Jos pradeda nagrinėti gydytojų etikos klausimus tarptautinėje plotmėje.

Bet to per maža. Reikalinga plati tuo klausimu internacionalinė veikla, kuri nagrinėtų ne tik etikos, bet ir iškeltų profesines žmogaus teises, už jas kovotų ir kovojantiems padėtų. Yra organizacijų, kurios kovoja už Helsinkio numatytas žmogaus teises, kad gydytojų profesijoj yra labai svarbios profesinės jų teisės, surištos su medicinos mokslu ir medicinos praktika. Tai viena problema.

Yra antra labai svarbi, aktuali, plati ir įdomi problema — tai sveikatos ir gyvybės klausimas, surištas su suskaldytu atomu.

Dabar yra keletas organizacijų, dirbančių daugiau ar mažiau atominio karo išvengimo klausimu. Iš jų yra: Physicians for Social Responsibility (PSR), World Health Organization (WHO), American Public Health Association (APHA), American College of Physicians (ACP), American Academy of Family Physicians (AAFP), American Academy of Emergency Physicians (AAEP).

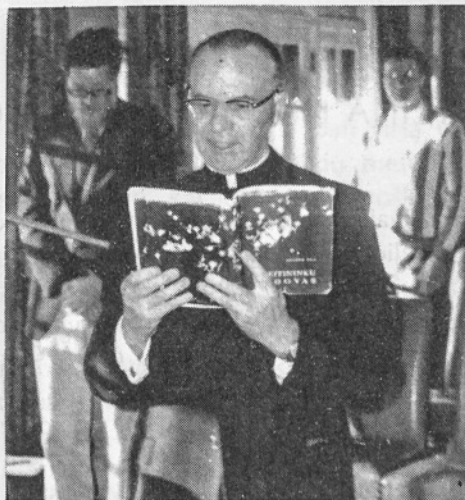
Artimiausiai tuo klausimu bendradarbiauja JPPNW, PSR ir Sovietų gydytojų komitetas. AMA sako, kad čia yra pradžia. Kokių intensyvumu ta veikla reikšis, kokių svyravimų buvo ir kokia kryptimi pakryps, tai dar neaišku. Iki šiol AMA visais klausimais, politiniais ir militariniais — dirba artimam kontakte su valdžia. Todėl organizuotos medicinos AMA, kad ir atominio karo problemomis, buvo labai atsargūs. IPPNW yra aktyvi. Prieš Kalėdas ji išsiuntinėjo gydytojams laiškus. Aš gavau jį 1986 m. gruodžio 8 d., kur ant voko didelėm raidėm užrašyta: „Soviet and American physicians have a prescription for your survival“. Šitas laiškas mane ir paskatino šita problema pasidomėti.

GAJOS 1986 METŲ PREMIJOS GAVĖJO MINTYS

Dr. P. Gaida, priimdamas Gajos korp. premiją, pasakė išsamią kalbą apie dabarties lietuvių gydytojo misiją. Jis gydytoją priskiria tai profesionalų grupei, kurios objektas yra žmogus. Gydytojas vispusiškai pažįsta žmogų. Mokytojas, kunigas, teisininkas pažįsta tiktai dvasinę jo pusę, o gydytojas — dvasinę ir fizinę. Tai pasakytina ypač apie bendrosios praktikos gydytojus, kurie gali stebėti žmogų įvairiose situacijose per ilgą laiką. Jie pažįsta žmogų iki jo kančios gelmių ir tuo būdu tampa jo kančios palydovais — kenčia drauge su savo pacientu, kai šis atsiduria rimtoje situacijoje.

Gydytojas yra Dievo kūrybos pagelbininkas. Dievo kūryba tiek visatoje, tiek žmogaus organizme reiškiasi harmonija, paremta nustatytais dėsniais. Pastarieji betgi nėra absoliutūs — jie tiksliai veikia normaliose sąlygose, bet iškrypsta iš kelio, susidūrę su kliūtimis. Tada atsiranda įvairūs organizmo sutrikimai, reikalingi gydytojo pagalba. Gydytojas, pašalindamas sutrikimus, atlieka Dievo skirtą misiją, panašiai kaip gailėstingasis samarietis Evangelijoje.

Gydytojai profesiniu požiūriu gauna maždaug vienodą paruošimą medicinos fakultetuose, bet savo pareigas jie atlieka labai nevienodai. Dažniausiai tai priklauso ne tiek nuo gydytojo būdo, kiek nuo jo pažiūros į žmogų. Jei jam žmogus yra mašina, kurią reikia taisyti, tai ir jo laikysena bus mechaniška. Jeigu jam žmogus yra brolis bei sesuo, kuriam reikia pagelbėti kančioje, tai ir laikysena bus kitokia. Paprastai krikščioniška gydytojo širdis savaime linksta padėti žmogui visu galimu rūpestingumu. To siekia ir Gajos korporacija,

Kun. dr. P. Gaida kalba premijos įteikimo proga.

cija, kuri yra atsirėmus į krikščioniškus pagrindus ir skelbia šūkį „Gajus kūnas, budri dvasia“. Tasai dvasios budrumas reiškiasi gydytojo laikysenoje, kurią skatina krikščioniškoji sąžinė. Moderniais laikais gydytojas vis daugiau tampa ir dvasiniu patarėju, perimdamas dalį sielovadinių funkcijų iš kunigo.

Didėjant gydytojo kaip dvasinio patarėjo vaidmeniui, kyla ir pagunda tapti moralizuojančiu, pamokslaujančiu gydytoju savo kabinete. Pacientas laukia iš gydytojo ne pamokslo, o profesinio patarimo. Dėl to gydytojas turi žiūrėti į pacientą kaip medikas, laikydamasis dėsnio: moralė yra sveikata, ištvirkimas — liga.

Sutrikimai būna ne tik individualiniai, bet ir kolektyviniai. Pasak pasaulio sveikatos organizacijos (WHO), sveikata reiškia fizinę, psichinę ir socialinę negerovę, ne vien tik ligos nebuvimą. Taigi, rūpestis sveikata apima ir visuomeninę sritį. Lietuviai gydytojui turi rūpėti ypač savosios visuomenės sveikata. Kokių tad būdu gydytojas gali gydyti visuomenę? Visų pirma, gydydamas paskirus asmenis — visuomenės narius. Antra, užbėgdamas visuomenės sutrikimams už akių preventyvinio būdu, kreipdamas visuomeninį gyvenimą sveika linkme. Tai daro gydytojai, patys dalyvaudami visuomeninėje veikloje, skleisdami bei vykdydami pozityvias idėjas. Į visuomeninę veiklą gydytoją šaukia ir lietuviška tradicija. Prelegentas išsamią paskaitą užbaigė šia mintimi: mūsų dienų lietuvių gydytojo individualinė ir visuomeninė misija apima ne tik fizinę, bet ir dvasinę — humanitarinę dimensiją. Dėl to iš gydytojo daug tikimasi. Tai misija, kurią gali atlikti tikrai stiprios asmenybės, pajėgiančios tobulinti žmogų ir visuomenę, drauge kentėti su kenčiančiais ir kurti šviesesnę ateitį.

K.A.

MEDICINA HIMALAJŲ KALNUOSE

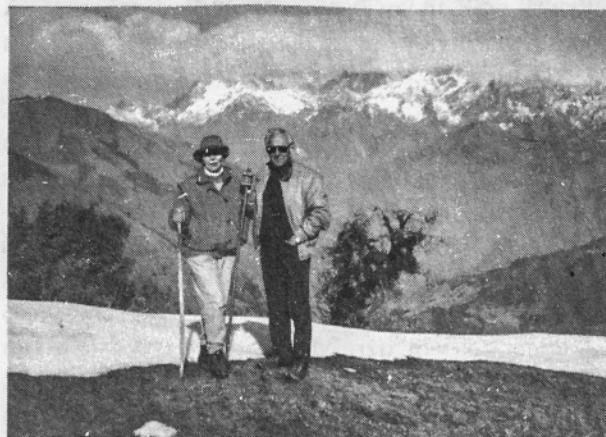
Himalajai — mūsų planetos aukščiausi kalnai, Rytų pasaulio Valkala ir vakariečio kalnų entuziasto didžiausia svajonė. „Himal“ — sniegas, „alaya“ — namai, buveinė — tai amžino sniego ir ledynų kraštas, praeityje garbintas kaip dievų šventovė, vėliau — iššaukiąs pagarbą ir „nuplaunąs sielą nuo nuodėmės“ (pagal „Puranas“) savo didybe ir skaistumu.

Po to, kai Sir Edmund Hillary su savo šerpa Tenzing 1953 m. užlipo į Everesto viršūnę, ekspedicijos iš visų kraštų plaukia į Nepalį, mėgindamos pasiekti Everesto ar kitas Himalajų viršūnes. Daug kas bando atsiekti kokį naują rekordą: ar tai būtų lipant be deguonies, ar bandant kitą, pavojingesnę pusę, ar užsinešus slides ir nuvažiuojant jomis žemyn, kaip neseniai vienas japonas padarė. Neseniai mačiau televizijoje du dujinius balionus, besikeliančius iš Kathmandu Everesto kalno link. Aikštė man buvo pažįstama, taip pat ir 1000 metų senumo šventyklos, bet tie rėkiančių spalvų balionai su J&B (Whiskey?) skelbimais ir jų keliautojų beprasmiškai komentarai buvo tokiam disonanse su vietos aplinka, kad žiūrėjau su pasibaisėjimu. Kai jie kildami pradėjo mėtyti žemyn saujas balionų ir vietinė publika lakstė į visus šonus juos gaudydami, nebegalėjau žiūrėti. Taip ir nesužinojau, kaip aukštai jie pakilo.

Himalajų „trekking“ — lipimas per vidutinio aukštumo kalnus (be virvių ir be „kramponų“ — spyglių) yra pasidaręs gana populiarus, ir Amerikoje yra nemažai turistinių įstaigų, kurios tas ekspedicijas organizuoja. Mūsų ekspedicija susidėjo iš 10 keliautojų, 14 porterių — nešėjų, 4 šerpų, 4 virėjų ir amerikietės vadovės, kalbančios Napalio kalba. Vadovas šerpa, oficialiai vadinamas „Sirdar“, buvo atsakingas už maršrutą, maistą, porterius, saugumą ir visas kitas problemas.

Kai sutikau būti ekspedicijos gydytoja, neturėjau supratimo, kokią didelę atsakomybę prisiėmiau. Būčiau turėjusi daug abejonių, jei būčiau žinojusi iš anksto, kad 2 savaites būsime visiškai atskirti nuo civilizuoto pasaulio. Kai, saulei nusileidus, greit užklumpa tamsa ir nematai nei mažiausios švieselės iš arti ar toli ir žinai, kad nėra jokio telefono, jokio radijo ir jokios susisiekimo priemonės, — sunku išvengti tam tikro nesaugumo jausmo. Pradedu galvoti, ką reikės daryti, jeigu kas nors gaus širdies ataką, apopleksiją ar...

Danutė Bieliauskienė, M.D.

Drs. Danutė ir Vytas Bieliauskai prie Annapurna kalno

retinos atitrūkimą, nekaltant jau apie kaulų lūžius ar apendicitą. Jeigu kas atsitiktų, reikėtų siųsti „bėgiką“ žemyn ieškoti telefono ir prišaukti nešikus transportacijai. Atrodo, kad helikopterį gauti yra labai kompliksuota procedūra ir tai užtrukų kelias dienas.

Turistinis biuras davė savo vaistų krepšį su antibiotikais, sulfa, kodeinu, acetoaminophenu, aspirinu ir bandažais, netgi ir plastinį pripučiamą batą kojos lūžiui. Aš pati atsivežiau savo atsargas antibiotikų, vaistų nuo vėmimo ir elektrolitų papildymui. Taigi dėl kasdieninių problemų nesijaudinau; tik pripratus prie paskutinio meto medicinos, kai turi galimybę kelių valandų bėgyje panaudoti įvairiausių laboratorinę techniką ir pasišaukti bet kokį specialistą, staiga realizuojai, kad esi visai kitame, „trečiame pasaulyje“, kur laikrodis yra pasuktas atgal kelis šimtus metų ir, volens-nolens, turi prie to prisitaikyti.

Visi Himalajai yra lyg tūkstančiai didesnių ir mažesnių kvaldų, lyg armonika, suspausta iš dviejų šonų. Kai atsistoji ant vieno iš tų kalnų ir žvelgi aplinkui, atrodo, lyg ir girdi tą žemės stichiją, kai tektotinės jėgos daužo žemės plutas viena į kitą, žemės paviršius susiraukšlėja ir pamažu išskyla šie milžiniški kalnai. Mintys skrenda 50 milijonų metų atgal, kai Indijos kontinentas atsiskyrė nuo Gondwana žemės pietuose ir, atsistūmęs į šiaurę, atsitrenkė į Azijos kontinentą. Jau vien tas vaizdas ir įsijautimas į mūsų planetos pradinę egzistenciją praplatina stebėtojo horizontus. Žmonės juda prieš šimtmečius padarytais takais ir kalnų perėjimais, nešdami ant nugaros sunkiai prikrautus pailgus krepšius su maistu, manta ar mažais vaikais.

Poilsui sustoja specialiai iš akmenų padarytose stotelėse, kur yra lyg dvigubas slenkstis, į kurį gali atremti naštą ir atsisėsti jos nenusiėmęs. Tie akmenys yra nutrinti ir nublizginti laiko ir naštų, nedaug pasikeitimų per daugybę generacijų.

Napalio vanduo yra užterštas, kadangi nėra kanalizacijos, išskyrus kelis miestus. 90% viso krašto gyventojų naudoja upių ir šaltinių vandenį, pilną parazitų ir bakterijų. Gyvulių ir žmonių išmatos ir skrepliai yra ant kiekvieno tako, ir todėl nereikia stebėtis, kad tuberkuliozė, cholera, meningitas ir parazitinės ligos yra labai paplitusios ir nesumažės, kol sanitarinė priežiūra, ypač vandens išvalymas, nebus sutvarkyta.

Gydytojai nelanko kaimų ir kalnų gyventojų. Sunkiais atvejais ligoniai yra nugabenami į Kathmandu ar kito miesto ligoninę, bet tų ligoninių lygis irgi yra labai žemas, ir gydytojui reikia ypatingo pasišventimo dirbti tokiose sąlygose.

Sako, kad paskutiniaisiais metais keletas turistų mirė nuo meningito. Ir mums buvo patarta pasirūpinti imunizacija prieš kelionę. Šiaip tai yra labai sunku nuo visko apsaugoti, ypač kai mes patys pradėdame abejoti kai kurių imunizacijų efektyvumu. Literatūroje vis daugiau pradedama iškelti negatyvus antibiotikų veikimas žarnyno gleivinėse, imant vaistus profilaktiškai. Tuo būdu yra sumažinamas ir pakeičiamas natūralus apsigynimo mechanizmas ir atidaromi takai bakterinei invazijai.

Mūsų virėjai buvo iš anksto paruošti ir jau patyrę ekspedicijų maisto gamyboje. Vandenį ėmė iš tų pačių šaltinių, kaip vietiniai, tik virdavo ištisas 30 min. pirm pradėdami naudoti indams ir maisto paruošimui. Mes patys savo kuprinėse nešamam virtam vandeniui pridėdavome Beta-dine sol. arba dezinfekavimo tablečių. Tik po kiek

Nelengva nustatyti diagnozę...

laiko priėjom išvados, kad tą patį virtą vandenį naudojome ryte ir vakare valgių metu, o gerti įdodą su vandeniu, kai labiausiai ištroškęs lipimo metu, neturi daug prasmės.

Beveik visi iš mūsų grupės turėjo gastroenteritą, išskyrus mus du su vyru. Atrodo, kad viena moteris jau atsivežė virus infekciją iš namų ir pasidalino su savo draugėmis; kiti gi gavo vėliau, turbūt nuo įvairių orientalinių prieskonių, naudojamų mūsų angliavandenių dietos pagerinimui.

Visiems galėjau padėti su Tigan, Lomotil, Immodium, Bactrim ir „Gatorade“ ir nereikėjo dėl to sustoti ar sulėtinti lipimą. Asmeniškai vengiau bet kokių neaiškių prieskonių ir, žinoma, žalių daržovių, įskaitant pomidorus. Arbata, kiaušiniai ir pienas iš importuotų miltelių buvo saugūs. Taip pat įvairios sriubos, virtos daržovės, ryžių patiekalai ir „Chapati“.

Sustojus stovyklavietėse, vietiniai žmonės mus tuoj apsupdavo, dažnai prašydami vaistų nuo vidurių skausmų, viduriavimo ar kosulio. Vertėjos pagalba galėjau praktikuoti mediciną kalnuose. Kalnai iki 8000 ar net 10000 pėdų aukščio yra išdirbti terasomis, kur vasarą auga ryžiai, o žiemą soros ir garstyčios. Kalniečiai, kurie gyvena ir dirba tose aukštumose, neturi jokios mediciniškos priežiūros. Jei įvyksta kokia nelaimė, žmonės palikti natūraliam gijimui, pasilieka invalidais visam gyvenimui.

Žinoma, aš negalėjau daug padėti. Jeigu karštis ir kosulys trumpo laiko, daviau antibiotikų, bet jei kosti jau keletą metų, — patariau rūpintis nuvykti į Kathmandu. Trumpalaikėms infekcijoms vaistų turėjau, taip, kad odos uždegimai buvo lengviau gydyti. Mūsų porteriis — nešikas turėjo žando infekciją ir kiekvieną rytą ir vakare, užsidėdamas mūsų maišus ant pečių, rodydavo man savo veidą. Galų gale matydama, kad jis nešvariais nagais krapštydamas vis daugiau užkrečia, jau rengiausi virinti šarpos išlenktą pjautuvą ir atidaryti tą jo abscesą, bet laimingai po kelių dienų ant Duricef, infekcija sumažėjo ir nebereikėjo operuoti.

Nešikai yra labai patvarūs. Jie lipa tais takais ir tiltais su 70 svarų mantomis. Kai kurie jauni, kiti senesni, buvo net viena moteris su savo vyru. Darbas yra labai sunkus, bet jie pratę nuo mažens kalnais laipti ir sunkius krepšius nešti. Daugiausia basi, kai kurie turi ant kojų vadinamus „flip-flops“, kuriuos irgi nusiima pasiekę sniegus. Jų pėdų oda yra tiek stora, kaip mūsų batų, ir snieguose pirštai geriau išlaiko pusiausvyrą.

Yra įdomu, kaip jie pereina stačiausius ir siauriausius tarpeklius aukštumose. Peter Mathiesen savo knygoje „The Snow Leopard“¹ aprašo kelionę su George Schaller, vienu žymiausių kalnų faunos tyrinėtojų, kurio pastangomis daug Himalajų vietovių buvo paskelbta valstybiniais parkais, kad sustabdytų laukinių gyvulių išnaikinimą.² Mathiesen aprašo savo porterus, kurie, pasiekę pavojingus perėjimus, nutyla, susikaupia ir tarsi pereina į transą. Tada jų kūnas veikia automatiškai ir visi judesiai, atrodo, yra tvarkomi kažkokios autonominės sistemos be baimės ir galvosenos. Kai pereina pavojų — jie lyg atsibunda ir vėl pradeda kalbėtis ir kontroliuoti savo judesius.

Vienoje vietoje, belipant aukštyn, pastebiu ant akmenų kraujo lašus. Kadangi mūsų nešikai tik neseniai buvo praėję, susistabdau mūsų „Sirdar“ — šerpą ir klausiu, ar kuris iš mūsų nešikų nėra susižeidęs. Jis man užtikrina, kad porterio koja nekraujuos, nebent būtų sunkiai sužeista. Kraujas tikriausiai esąs paskersto gyvulio, kurį vietiniai neša krepšiuose viršun į savo kaimą.

Kai pakylame virš 10,000 pėdų — aukštis pradeda jaustis. Palyginant nėra jau taip aukštai, esame slidinėję Amerikos žemyne dar aukščiau. Bet čia nėra tik pasikėlimas gondola aukštyn ir vėl greitas nusileidimas žemyn. Čia kiekvieną pėdą išmatuoja savo muskulais, širdies apytaka ir plaučių funkcija. Pagal dr. Stephen Bezruchka, Amerikos ukrainietį iš Bostono, vieną iš pirmųjų Himalajų laipiotojų, 25% keliautojų, mirusių nuo aukštumų ligos Nepalyje, yra gydytojai.³ Galbūt dėl to, kad gydytojui yra sunku prisileisti mintį, kad ir pačiam gali susidaryti gyvybinis pavojus.

Kai buvome prieš keletą metų Tibete, mūsų patalpose kiekvienas kambarys turėjo deguonies atsargas ir netoli buvo aerouostas, nors, tiesą sakant, lėktuvas atskrisdavo tik du kartus į savaitę. Prisimenu gerai vieno vyresnio kolegės mėlynas lūpas ir pamėlynavusį veidą. Kai lipome į šventyklas, jis vis sustodavo kas keletą žingsnių neva fotografuoti. Daug filmos išnaudojo...

Kai vieną dieną pakylame 3000 pėdų (kas turėtų būti prieš taisykles — saugiausia būtų lipti po 1000 pėdų į dieną), man pradeda tirpti rankos ir kojos. Ir kai veidas nutirpsta, žinau, kad periferinė cirkuliacija nepakankama ir reikia tuo susirūpinti. Pradedu imti Diamox, nors kiek per vėlai. Sekančią dieną ilsimės, „atostogaujame“. Toliau lipdami pasiekiamo sniegą. Kiekvienas žingsnis pareikalauja daug jėgos, nes kojos

Su maldos rateliu prie Hindu šventyklos.

klimpsta iki kelių ir lazda daug nebepadeda. Vaizdas viršuje atsilygino už visą vargą. Ledynai blizgėjo saulėje, kalnų viršūnės viena po kitos sveikino iš arti ir iš toli, prasimušdamos pro pūkinius debesų sluoksnius. Visi kalbėjo tyliai, susikaupę, lyg bažnyčioje, bijodami sutrikdyti kalnų rimtį.

Sekančioje stovyklavietėje daug kas pradėjo kosėti. Kalnų batai ir vilnonės kojines buvo peršlapę, o lengvesnių vis dar negalėjome dėti, nes nors oficialiai turėjome leistis žemyn, bet praktiškai lipome žemyn ir vėl aukštyn, porą dienų pasilikdami toje pačioje aukštumoje. Naktį atsibudau su giliu kosuliu ir paviršutinišku kvėpavimu. Pradėjau bijoti aukštumų ligos. Savotiškas jausmas, kai guli tamsią naktį maiše mažoje palapinėje kažin kur ant kalno, toli nuo bet kokios civilizacijos ir mėgini išspręsti palyginamą diagnozę tarp plaučių edemos ir kvėpavimo takų infekcijos. Be arterinio kraujo dujų matavimo ir be peršvietimo... Galų gale pasilikau prie bronchito diagnozės, kitu atveju būtų reikėję nakties metu greitai risti nuo kalno.

Kai po dviejų savaitų pasiekėme Tarai džungles, kalnų batai dar tebebuvo drėgni, sportiniai batai peršlapę nuo plaukimo sieliais ir lengvais vieno medžio luoteliais. Pasiekus džunglių stovyklas, išsidžiovinimas pasidarė pirminė problema. Pusė mūsų keliautojų turėjo bėdos su batais. Labai išreklamuoti lengvesni kalnų batai su Gor-Tex medžiagos viršumi po kelių dienų pradėjo plyšti nuo aštrių akmenų ir molio atraižų.

Geriausiai laikėsi mūsų sunkesni odiniai batai su giliomis išraižomis paduose. Tuo tarpu kita nauja medžiaga sportiniams drabužiams, ypač apatiniams, vadinama „poly-propelene“ yra labai praktiška, nes palaiko šilumą ir greit išdžiūsta.

Nežiūrint visko, grįžus į Kathmandu, visi buvome puikioje fizinėje formoje ir su giliu vidiniu pasitenkinimu, sakyčiau, dvasiniu atsinaujinimu.

Aplankėme dr. Dooley's organizacijos centrą, vadinamą „Dooley's Inter-Med“. Buvo įdomu sužinoti, kokia yra jų veikla Nepalyje. Turėjome laimės prieš daug metų, trumpai prieš jo mirtį, susitikti dr. Dooley Xavier universitete, Cincinnati. Jau tada jis atrodė lyg moderniųjų laikų šventasis. Pasirodo, pagrindinis Inter-Med tikslas Nepalyje yra pakelti sanitarijos lygį ligoninėse: įvesti švarų vandenį, mokyti ligoninės tarnautojus dezinfekacijos ir sterilizacijos, net tokių paprastų dalykų, kaip valyti švirkštus tam tikromis žolėmis. Taip pat mėgina įvesti pagrindinę fizinės terapijos patarnavimą. Visame Nepalyje yra tik vienas nepalietis terapistas. Vaikai su apdegimais ir kaulų lūžimais lieka luošais invalidais visam gyvenimui be tinkamos pagalbos. Taip pat yra mokomi sanitarai, kurie parenkami iš kaimų ir vėl grįžta į kalnus gyventi tarp savo žmonių. Tik tokiu būdu galima kalniečius pasiekti, nes svetimais, ypač tais, kurie nori pakeisti jų gyvenimo būdą, nepasitiki.

Iš kitų mediciniškų misijų bene efektyviausios yra „Save the children, U.S.A.“ ir „Save the children, U.K.“. Jų darbuotojai lanko kaimus, seka vaikų vystymąsi šeimose ir suteikia specialią pagalbą našlaičiams. Vaikai yra Nepalio, kaip ir kiekvienos tautos, ateitis.

Bekeliaujant buvo įdomu keliose vietose ir taip pat sustojus pailsėti po „Bodki“ medžiu, pasikalbėti su vietiniais, angliškai kalbančiais mokytojais. Jie mėgina savo žmones palyginti su didžiojo šiaurės kaimyno — Kinijos kaimiečiais, ir išvadoje džiaugiasi savo laisve, savo sunkiu darbu ir savo šeimomis, nors pripažįsta, kad yra toli atsilikę nuo techninio pasaulio. Ne taip seniai, bijodami kelių partijų įsigalėjimo ir politinių kovų, kurios nuolat vyksta jų pietinėje kaimynystėje — Indijoje, nepaliečiai nubalsavo palikti savo karaliui absoliutinės monarchijos teises. Atrodo, kad mokytesni sluoksniai mėgina išlaviruoti tarp dviejų didžiųjų kaimynų, kai tuo tarpu pagrindinis Nepalio elementas — primitivus kalnų žmogus mėgina išlaikyti savo identitetą, stipriai įsikibęs į žemę.

Hindu šventykla Kathmandu mieste.

O mes, vakariečiai, lipame į jų kalnus, kopiname kažkokio įkvėpimo ieškodami ar gal tik bandydami patys save atrasti, pabėgę nuo civilizacijos.

References:

1. „The Snow Leopard“, Peter Mathiesen.
2. „Stones of Silence“, George Schaller.
3. „A guide to trekking in Nepal“, Dr. Stephen Bezruchka.

Danutė Bieliauskienė, M.D. is in Family Practice in Cincinnati, Ohio and also Clinical Instructor in Family Practice Dept. of Medical School, University of Cincinnati.

In the article „Medicine in Himalayan Mountains“ she describes her experiences as Trek-physician on a trekking expedition through Himalayas in January 1987.

Nepalese mountain villages are isolated from civilization by lack of transportation and education, and no doctor ever visits the remote areas accessible only on foot.

The sanitation is practically nonexistent, and the water pollution causes cholera, plague, Tb, meningitis and various parasitic diseases.

In addition to taking care of the expedition members dr. Bieliauskas also tried to help the villagers begging for medicines.

Trekking in the Third World country requires special skills in adaptation and different set of precautionary measures. Medicine has to be practiced without any ancillary services and under most primitive circumstances.

For those who would be interested to help the most effective and worthy of support are the medical missions called „Dooley's Inter-Med“, „Save the children U-S-A“ and „Save the children U.K.“ in Kathamandu, Nepal.

DR. VINCAS PIETARIS — GYDYTOJAS IR LITERATŪROS KLASIKAS

Jis gimė 1850 m., mirė — 1902 m. 1875 m. jis baigęs Maskvos un-to fizikos-matematikos fakultetą, įstojo į Medicinos fakulteto II kursą, kur susitiko su J. Basanavičium. Išsivystė bendrakursių gili tautinė draugystė, kuri nenutrūko nors ir toli jiems išsiskyrus.

1879 m. juodu baigė medicinos studijas. Dr. J. Basanavičius išvyko Bulgarijon, o dr. V. Pietaris, kaip Varšuvos apygardos mokslų stipendininkas, gavo paskyrimą vykti su žmona į Demjanską apskrities gydytojo pareigas eiti. Po poros metų jis su žmona ir dukrele persikėlė į didesnį miestą Ustiužną, kurio apskirty buvo apie 100.000 gyventojų, kurių sveikata ir gydymu turėjo rūpintis tik trys paskirti gydytojai.

Dr. Pietaris labai domėjosi užkrečiamomis ligomis, skaitė šios srities literatūrą vokiečių, prancūzų ir rusų kalbomis. Savo praktiniais patyrimais pasidalindavo su dr. J. Basanavičium ir kartais su A. Jakštu-Dambrausku. Kaip gydytojas jis įsigijo didelę pagarbą ir padėką savo pacientų tarpe, nes rūpinosi jų sveikata, bet ne savo pelnu. Už nuopelnus medicinai buvo apdovanotas Stanislovo II-jo laipsnio ordinu.

Nors ir labai buvo užimtas savo profesija, vienok rado laiko studijuoti lietuvių kalbą ir skaityti lietuvių klasikų — A. Baranauską, K. Donelaitį ir kitus lietuvius rašytojus. Pagaliau ir pats pradėjo kurti apysakas, iš kurių pažymėtinos: „Keidošių Onutė“, „Anuo metu“, „Irškus“, „Kreivos atžalos“, „Raugalas-Raulas“, „Spargučio žiedas“, „Kaimo teismas“, „Vincas zanavykas“, „Du žydu“ ir kitos. Jos visos pasižymėjo gražia lietuvių kalba ir gyvenimišku turiniu. Tai buvo didelis įnašas į anų metų negausią grožinę literatūrą.

Tačiau jo didžiausias literatūros darbas — istorinių nuotykių romano „Algimanto“ sukūrimas, su kuriuo dr. Vincas Pietaris įsirikiavo į lietuvių literatūros klasikų eiles.

Palyginti per trumpą savo gyvenimą jis daug nuveikė kaip gydytojas ir kaip lietuvių rašytojas. Savo gyvenimo pabaigoje, apie 1896 metus, jis buvo pasiryžęs grįžti Lietuvon ir tęsti gydytojo praktiką Kaune, tačiau dėl progresuojančios emfizemos ir širdies negalavimų jam tai įvykdyti nepavyko. Jis mirė svetimame krašte — Ustiužnoje.

V.T.

SPAUDA APIE RŪKYMĄ

Pastaruoju laiku medikų žurnaluose, gydytojų konferencijose, radijo ir televizijos programose vis dažniau girdime apie cigarečių rūkymo ir tabako žalą. Vien JAV-ėse prieš laiką miršta daugiau kaip 300,000 žmonių kasmet. O kiek sužalotais plaučiais ir kraujo indų ligomis sergančių ir bereikalingai kenčiančių ligonių! Žala daroma ne ateinančiai generacijai: rūkančių motinų vaikai gimsta daug mažesni ir su išsivystymo trūkumais. Statistika parodė, kad net bendravimas, gyvenimas su rūkoriais nerūkančiam gali būti kenksmingas. Medicinos žurnalai ir medikų organizacijos siūlo įvairias priemones, kad sumažintų rūkymo pabaisą. Ne vien medikų žurnalai, bet ir viešoji spauda turėtų nedėti rūkalų skelbimų, bet dažniau priminti žmonėms daromą žalą. Valdžia (Trade Commission) turėtų uždrausti klaidingus tabako fabrikų skelbimus. Rūkoriais turėtų būti uždrausta rūkyti viešose vietose. Tabako produktai turėtų būti apdėti daug aukštesniais mokesčiais, pvz., \$1 pokeliui cigarečių. Mokesčių pajamos turėtų būti panaudojamos gydymui tabako sužalotiesiems. Gydytojų tikslas ateity turėti nerūkančiųjų visuomenę.

„Žvejai“ miško glūdumoje. D-rai J. Valaitis, J. Šalna, K. Ambrozaitis, R. Nemickas, D. Giedraitis.

KRONIKA

- Central Community ligoninė Chicagoje, pagerbdama **dr. Algirdą Maciūną**, ilgametį ligoninės gydytoją-chirurgą ir direktorių, išėjusį pensijon, paskyrė 1000 dol. dovaną Balzeko Lietuvių kultūros muziejui.

- **Dr. J. Čuplinskienė, dr. O. Gustaitienė ir dr. J. Sungaila** yra Lietuvos krikščionybės sukakties organizacinio komiteto nariai Kanadoje.

- **Dr. Petras V. Kisielius**, gyv. Chicagoje, spalio 12 d. kalbėjo per radijo WBEZ programą apie OSI naudojimąsi sovietų KGB parūpintais dokumentais apkaltinti Amerikos piliečius nacių nusikaltimais.

- Amerikos lietuvių kultūros archyvo (ALKA) valdybos pirmininkas yra **dr. A. Stankaitis**, o sekretorius ir reikalų vedėjas **dr. J. Kriaučiūnas**.

- **Dr. Albina Prunskienė**, gyv. Chicagoje, nuolatinė lietuviškos šalpos darbų rėmėja, kiekvienais metais dosniai paremia BALFo veiklą.

- **Dr. Leonidos Giedraitienės**, gyv. East Northport, N.Y., motina a.a. Marija Svilienė mirė gruodžio mėn., sulaukusi 102 metus amžiaus.

- **Dr. Romualdo Gineičio**, gyv. Dayton, Ohio, brolis a.a. Mindaugas, grįžęs iš Sibiro ilgai ir sunkiai sirgęs, mirė ok. Lietuvoje.

- **Dr. Kazys Bobelis**, VLIKo valdybos pirmininkas, iš 19 lietuvių kandidatų gavo Ellis Island garbės medalį, kuris buvo įteiktas 1986 m. spalio 27 d. New Yorke. Garbės medaliai buvo paskirti pasižymėjusiems įvairių tautinių grupių atstovams. Buvo pasiūlyta 15,000 kandidatų, o gavo tik 80.

Ellis Island Medal of Honor gavėjas dr. K. C. Bobelis ir iškilnėse dalyvavę Dalia Bobelienė ir ponai Vakseliai.

Medicina, Nr. 1 (69) 1987

- **Dr. Arūnas Žlioba**, gyv. Chicagoje, yra JAV Lietuvių jaunimo sąjungos valdybos pirmininkas.

Dr. Aras Žlioba

- **Illinois Lietuvių gydytojų draugijos pagalbinis moterų vienetas** suruošė vaikučiams Kalėdų eglutę gruodžio 6 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Dail. Ada Sutkuvienė padarė scenos dekoracijas meninei programai.

- **Dr. Petras Kisielius**, gyv. Cicero, Ill., metiniame narių susirinkime gruodžio 14 d. buvo išrinktas į Jaunimo centro tarybą Chicagoje.

- **Dr. Loreta Stončiūtė**, dantų gydytoja, gyv. Chicagoje, dirbo vakariniuose priemiesčiuose, o dabar pradėjo dirbti Marquette Parke Chicagoje, 2750 W. 71st St.

- **Dr. Valerijos B. Raulinaitienės**, gyv. Californijoje, vyras a.a. Viktoras Raulinaitis po ilgos ir sunkios ligos mirė 1986 m. gruodžio 21 d.

- **Dr. Irenos Sakavičiūtės-Jasienės**, gyv. Columbus, Ohio, vyras a.a. Antanas Jasys, ekonomijos daktaras, nuo širdies priepuolio staiga mirė 1986 m. gruodžio 11 d. Palaidotas St. Joseph kapinėse Columbus, OH. Lapkričio 11 d. mirė dr. Irenos tėvas a.a. Vosylius Sakavičius, 101 metų amžiaus.

- **Dr. Jonas Prunskis**, anesteziologas, dirba Chicagos universiteto ligoninėje. Jis dalyvavo 7 mėn. mergaitės Meghann LaRocco operacijoje, persodinant kepenis.

- **Dr. Linas Sidrys**, oftalmologas, paaukojo 5000 dol. L. Bendruomenės socialinių reikalų tarybai (Lithuanian Human Services Council of the USA) Chicagoje.

- **Dr. Laimutė O. Griniūtė**, akių ligų specialistė, gyveno ir vertėsi privačia praktika Chicagoje. 1987 m. birželio mėn. uždarė savo kabinetą ir išėjo į pensiją.

Dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė, gyv. Toronte, Kanadoje, išrinkta į Kanados Lietuvių bendruomenės naująją krašto valdybą.

● **Dr. Vidas Nemickas**, kardiologas, skaitė paskaitą apie širdies ligas sausio 21 d. Vyresniųjų lietuvių centre — Seklyčioje, Chicagoje.

● **Dr. Edmundas ir Gražina Vizina**, gyv. Chicago priemiestyje, susilaukė trečio vaikučio — dukrelės Dainos Marijos.

● **Dr. Petras Kisielius**, gyv. Cicero, Ill., dosnus lietuviškų reikalų rėmėjas, paaukojo 1000 dol. Lietuvos krikščionybės jubiliejaus ruošimo darbams remti.

● **Dr. Algis Paulius**, ortopedas, gyv. Elgin, Ill., skaitė paskaitą apie nugaros negalavimus vasario 25 d. Vyresniųjų lietuvių centre Chicagoje.

● **Dr. P. Klėmka**, jaunas ir populiarus gydytojas, persikėlė gyventi į naujus savo namus St. Albert mieste netoli Edmonton Kanadoje.

● **Dr. Albina Prunskienė**, gyv. Chicagoje, paaukojo 1000 dol. Lietuvių katalikų akcijos fondui.

● **Dr. John Jessen**, dantų gydytojas, Violetos Kuprėnaitės vyras, gyv. Seattle mieste, remia Lietuvių bendruomenės biuletinį, šoka „Lietučio“ tautinių šokių grupėje ir dainuoja solo lietuviškas dainas lietuvių parengimuose.

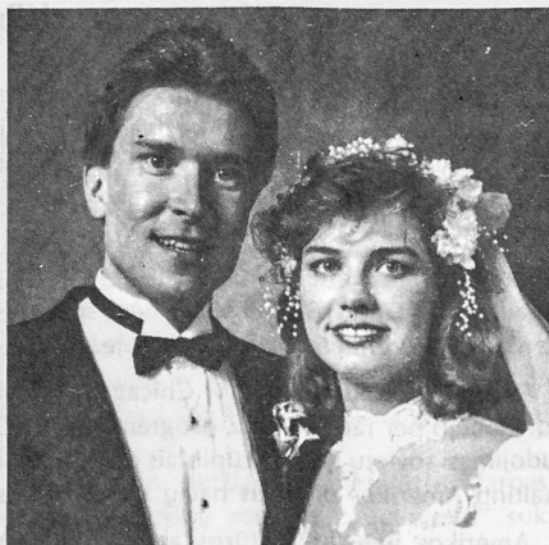
● **Dr. Kazys Ambrozaitis**, gyv. Chesterton, IN, vadovavo Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimui, kurį ruošė Beverly Shores Lietuvių klubas vasario 22 d.

● **Dr. Petras Kisielius**, gyv. Cicero, Ill., dosnus lietuviškos veiklos rėmėjas, buvo pagrindinis kalbėtojas Vasario 16-sios minėjime, kurį ruošė Brighton Parko Lietuvių Bendruomenė Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos salėje Chicagoje, vasario 22 d.

● **Dr. Katrės Ginotienės-Sodonienės**, gyv. Juno Beach, Fl., motina a.a. Emilija Rumšienė mirė ok. Lietuvoje vasario 18 d.

● **Dr. Jonas Svogūnas**, baigęs medicinos mokslus Indijoje, grįžo į JAV, atliko stažą St. Joseph ligoninėje Stanford, Conn., išlaikė valstybinius egzaminus ir atidarė savo kabinetą Stanford, Conn.

● **Dr. Vidas Nemickas**, širdies ir vidaus ligų specialistas, atidarė savo kabinetą 7722 S. Kedzie Ave., Chicagoje.

Judita (Vaikutytė) ir dr. Jonas Sidriai

● **Dr. Jonas V. Sidrys**, penktas gydytojas Sidrių šeimoje, pernai baigęs medicinos mokslus Loyolos universitete Chicagoje, 1987 m. vasario 14 d. susituokė su Judita O. Vaikutis, kuri yra medicinos sesuo ir dirba Holy Cross ligoninėje Chicagoje. Dr. Sidrys ruošiasi važiuoti į Kaliforniją specializuotis radiologijoje-onkologijoje.

● **Chicagos Lietuvių dantų gydytojų draugijos** valdyba (pirmininkė dr. Alicija Ruibienė) suruošė pamaldas už mirusias dantų gydytojas ir jų šeimų narius Tėvų Marijonų koplyčioje kovo 1 d. Po pamaldų, Lietuvių tautiniuose namuose buvo cepelinų pietūs, kuriuose dalyvavo ne tik draugijos narės, bet ir daug svečių.

● Lietuvių krikščioniškos atgaivos savaitgalyje 1987 m. kovo 15 d. Marquette Parko parapijos patalpose, **dr. Petras V. Kisielius** kalbėjo apie tikslus ir kelius padėti kovojančiai krikščioniškai Lietuvai, o **dr. Linas Sidrys** kalbėjo apie krikščionišką vaikų auklėjimą.

● **Dr. Antanas Šiaulys**, neurochirurgas, antros kartos lietuvis, gyvena ir dirba Sao Paulo, Brazilijoje. 1986 m. vasarą jo trys dukterys atostogavo JAV ir aplankė Bostoną, Torontą, Chicago, San Francisco ir Los Angeles. Vyresnė duktė Gisselle baigė medicinos studijas Sao Paulo universitete ir specializuojasi dermatologijoje. Kita duktė Monica, 22 m., 4-to kurso medicinos studentė, baigusi studijas, planuoja specializuotis endokrinologijoje.

● **Dr. Mindaugas Vygantas**, akių ligų specialistas, skaitė paskaitą tema „Akys“ kovo 18 d. Seklyčioje, Chicagoje.

Dr. Vytenis Grybauskas paskaitos metu.

Nuotr. V. Šaulio

- **Illinois Lietuvių gydytojų draugija** su savo moksline programa „ENT in Office Practice“ dalyvavo 43-je metinėje Midwest Clinical konferencijoje, kurią ruošė Chicago Medical Society 1987 m. kovo 6-8 dienomis Chicagoje. **Dr. Vytenis Grybauskas**, otolaringologijos instruktorius Illinois universiteto medicinos mokykloje, kalbėjo apie „Chronic serous otitis“. **Dr. Kenneth Jesunas**, dirbąs privačioje praktikoje, kalbėjo apie „Allergic pharyngitis and sinusitis“.
- **Dr. Kazimieras**, patologas ir **dr. Birutė Babrauskaitė**, dantų gydytoja ir dainininkė, **Valteriai** ilgai ir laimingai gyveno savo dvarelyje „Viltis“ Fownhope, Hereford, Anglijoje. Abudu jau pensininkai. Nusibodus kovoti su visokiais žvėreliais ir kitokiais kenkėjais, pardavė dvarelį ir persikėlė gyventi į Hereford.
- **Dr. Antanas Razma**, gyv. Joliet, Ill., Lietuvių Fondo pradininkas ir vienas iš fondo steigėjų, buvo pagerbtas už nepailstamą ir sėkmingą 25-rių metų darbą JAV Lietuvių Fondo 24-to suvažiavimo metu Jaunimo Centre Chicagoje. Dovaną įteikė Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas Povilas Kilius.
- **Dr. Albina Prunskienė**, gyv. Chicagoje, po ilgos ir sėkmingos privačios medicinos praktikos, gegužės mėn. išėjo į pensiją.
- **Dr. Petras V. Kisielius** 1987 m. vasario 17 d. dalyvavo American Association for the Advancement of Science suvažiavimo seminare — Scientific Freedom and Responsibility, liečiant Sovietų Sąjungą. Dr. Kisielius supažindino seminaro dalyvius su okupuotų Pabaltijo kraštų padėtimi ir įkalintų Lietuvos mokslininkų likimu.
- **Dr. Vytautas ir Aldona Urbai ir jų sūnus dr. Vytautas** iš Indianos gruodžio mėn. atostogavo Juno Beach, Fl. Po Naujų Metų visi trys Urbai važinėjo po Europą. Dalyvavo gydytojų konferencijoje Paryžiuje.
- **Dr. Vytautas Tauras**, š.m. balandžio mėn. 5 d. buvo pakviestas Miami Lietuvių klubo skaityti paskaitą apie komp. Stasį Šimkų, Korp. „Fraternitas Lithuanica“ ypatingą narį, minint jo 100 metų gimimo sukaktį. (Paskaitos santrauka yra Korp. Fraternitas Lithuanica skyriuje). Komp. Stasio Šimkaus minėjime dalyvavo jo sūnūs: muzikas Algis ir Neris su žmonomis.
Buvo surengta komp. S. Šimkaus darbų parodėlė su jo kūrybos gaidomis, jo asmeninių fotografijų ir grupinių nuotraukų zerografinėm kopijom.
Meninę programą atliko solistė Roma Mastienė, akompanuojant muzikai Algiui Šimkui ir vietiniam moterų chorui, diriguojant to choro vadovei — Danutei Liaugminienei.
Buvo sudainuota gan daug komp. S. Šimkaus harmonizuotų liaudies dainų ir kitų kūrinių.
- **Ateitininkų medikų korporacijos „Gaja“** priešvėlykinis susikaupimas buvo 1987 m. balandžio 12 d. Tėvų Marijonų koplyčioje Chicagoje. Po pamaldų vienuolyno svetainėje buvo bendri pusryčiai ir korporacijos narių susirinkimas. Dr. J. Meškauskas skaitė paskaitą apie gydytojų etiką ne tik JAV-se, bet ir Sovietų Sąjungoje.
- **Dr. Jonas Šalna** su žmona Janina gyvena Floridoje. Dr. Šalna yra Lietuvių bendruomenės Palm Beach apylinkės valdybos pirmininkas.
- **Dr. Linas Sidrys** buvo pakviestas ir kalbėjo apie Vakarų pasaulio evangelizaciją balandžio 22 d. Vidurinių Vakarų teologijos forume, kuris buvo Valparaiso, Ind.
- **New Yorko Lietuvių gydytojų draugijos** metinis susirinkimas buvo balandžio 11 d. Kultūros Židinio patalpose Brooklyne. Po valdybos pranešimų išrinkta nauja draugijos valdyba: dr. V. Avižonis — pirmininkas, dr. K. Paprockaitė-Šimaitienė — sekretorė, dr. L. Giedraitienė — išdinininkė, dr. B. Jankauskas ir dr. R. Šnipas — nariai. Susirinkime dr. J. Gintautas skaitė paskaitą apie lietuvių smegenis ir jų neurologinius ir psichologinius veiklos bruožus.
- **Dr. Jeronimas Vingilis**, gyv. Islington, Ont., skaitė paskaitą apie plaučių ligas balandžio 29 d. „Vilnius Manor“ patalpose Toronte Kanadoje.

- **Dr. Danielius Degesys**, gyv. Cleveland, OH, po daugelio metų medicinos praktikos ir visuomeninės veiklos, 1987 m. balandžio 1 d. išėjo į pensiją. Drauge su dr. J. Balčiūnu ir dr. J. Stankaičiu įsteigė Ohio Lietuvių gydytojų draugiją. Vėliau, jo siūlymu, buvo įsteigta Ohio Lietuvių gydytojų draugijos kultūrinė 1000 dol. premija. Trejus metus redagavo Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos leidžiamą žurnalą „Medicina“. Visą dešimtmetį buvo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vyr. daktaras kvotėjas. 1979-1985 m. Vilties draugijos valdybos pirmininkas. Daug rašė medicinos klausimais Dirvoje, taip pat kalbėjo per Tėvynės Garsų radiją aktualiomis ligų ir sveikatos temomis.

- **Dr. Linas ir Rima Sidriai**, gyv. Chicagoje, buvo amerikiečių pakviesti kalbėti apie draugavimą ir moterystę gegužės 8 d. Oak Lawn Hilton viešbučio salėje Chicagoje.

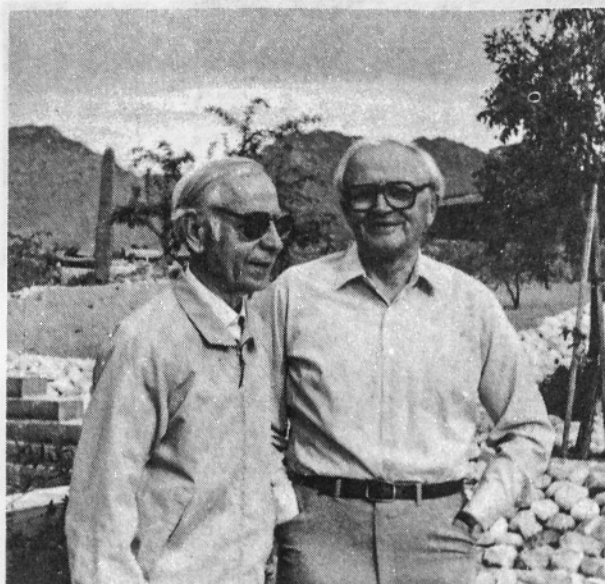
- **Dr. Juozo ir Giedros Gudauskų**, gyv. Los Angeles, Calif., vyresnis sūnus a.a. **Gediminas Gudauskas, PhD**, 37 metų amžiaus, mirė tėvų namuose gegužės 3 d. Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse Chicagoje gegužės 9 d.

- **Dr. Antanas G. Razma ir dr. Petras V. Kisielius**, abu iš Chicagos, buvo paskaitininkai krikščioniško atsinaujinimo savaitgalyje kovo 15 d. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, Chicagoje. Paskaitų tema: „Mūsų ryšys su kovojančia Lietuva“.

- **Dr. Sofijos Narbutienės**, dantų gydytojos, gyv. Putnam, Ct., vyras a.a. Jonas Narbutas, veterinarijos gydytojas, Lietuvos kariuomenės savanoris, 89 metų amžiaus, mirė 1987 m. gegužės 26 d. Putname ir palaidotas Dangaus Vartų kapinėse, Putnam, Ct.

- **Dr. Saulius E. Cibas** dalyvavo metiniame Amerikos onkologų suvažiavime 1987 m. gegužės 16-19 dienomis. Ten jis pranešė savo tyrinėjimų rezultatus — naujus metodus atpažinti piktybines celes, kurios vystosi smegenyse. Suvažiavimas buvo Atlanta, Georgia.

- Tasmanijos universitete Hobart veikia Lietuviškų studijų draugija, kurios tikslas — garsinti Lietuvą, jos kultūrą, istoriją ir dabartinius okupacinius vargus studentų eilėse. Balandžio 13 d. draugija surengė daug dalyvių susilaukusį lietuviškų margučių vakarą. **Dr. Genovaitė Kazokienė**, dantų gydytoja, skaitė paskaitą apie margučių kilmę ir reikšmę.

Dr. Vacys Tumasonis (kairėj) su dr. Kaziu Katiliu Tucson, Arizonoje gruodžio mėn. 1986 m.

- **Dr. Kazys Katilius**, pensininkas, su žmona Aldona gyvena Arizonoje, netoli Tuscon miesto. Dabar keliauja po Indoneziją ir Kiniją. Dr. Katilius medicinos mokslus studijavo ir baigė Vytauto Didžiojo universitete Kaune. II-jo pasaulinio karo metu pasitraukė į Vokietiją. Po karo emigravo į Australiją, o vėliau atvyko į JAV. Gyveno Kalamazoo, Mich. ir dirbo gydytoju Veteranų ligoninėje ir State Hospital iki išėjo į pensiją.

- **Dr. Edmundas Lenkauskas**, gyv. Pepper Pike, OH., dalyvavo International Symposium — Transplants and Implants in Otology, kuris įvyko 1987 m. balandžio 6-9 dienomis Venice, Italijoje. Simpoziume dr. Lenkauskas, assistant clinical professor, kalbėjo apie Reconstruction of the ossicular chain using a wire coil spring prosthesis.

- **Dr. Vytautas Majauskas**, gyv. Floridoje, skaitė paskaitą apie širdies ligas, plačiau aptardamas angina pectoris ligą, 1987 m. gegužės 1 d. Prince of Peace parapijos salėje Daytona Beach, Florida. Paskaitą ruošė Daytona Beach Lietuvių klubo valdyba.

- **Dr. Augusta J. Šaulytė**, gyv. Chicagoje, Emergency Medicine ir greitosios pagalbos skyriaus vedėja Wyler's Memorial Children's Hospital, University of Chicago ligoninių ir klinikų padalinyje, 1987 m. gegužės 22 d. turėjo pasikalbėjimą su WBBM radijo pranešėju apie būdus apsaugoti vaikus nuo galimų nelaimių sportuojant, maudantis, žaidžiant su gyvuliukais, naudojant fejerverkus ir t.t.

MOKSLO PAKOPOMIS

Lina Mykolė Jonynaitė, D.D.S., Irenos ir Vytenio Jonynų duktė, gimė ir augo Chesterton, Ind. Baigusi Chesterton aukštesniąją mokyklą 1977-1981 m. studijavo biologiją Indiana universitete, Bloomington, Ind. 1981-1983 m. studijavo

Lina M. Jonynaitė, D.D.S.

„Advanced biology“ Loyola universitete, Maywood, Ill. ir gavo bakalauro laipsnį. Odontologiją studijavo Loyola universitete. Studijas baigė ir 1987 m. gavo odontologijos daktaro laipsnį. Išlaikė valstybinius egzaminus. Mokėsi ir baigė Gary lituanistinę mokyklą. 1979 m. buvo išrinkta „Hoosier Hill Festival Queen“ Bloomingtone, Ind. 1981 m. dalyvavo International Rose Festival Indianapolyje ir gavo „Royal Princess“ titulą.

Rita Kolyčiūtė 1987 m. gegužės mėn. baigė medicinos fakultetą Howard universitete, Vašingtone, D.C. Augo ir mokėsi Toronte. Priklausė ateitininkų organizacijai, redagavo „Pirmyn, jaunime“ moksleivių neperiodinį laikraštėlį, yra dirbusi ateitininkų stovyklose ir dainavusi „Volungės“ chore. Yra baigusi Toronto lituanistinę Maironio mokyklą. Dirbusi su Motina Terese Kalkutoje, Indijoje, ir dabar palaiko ryšius su Motinos Teresės seserimis. Baigusi gailėstingųjų seserų mokyklą, ketverius metus dirbo kaip gailėstingoji sesuo. Kurį laiką dirbo Yukono teritorijos ligoninėje, po to studijavo McMasterio

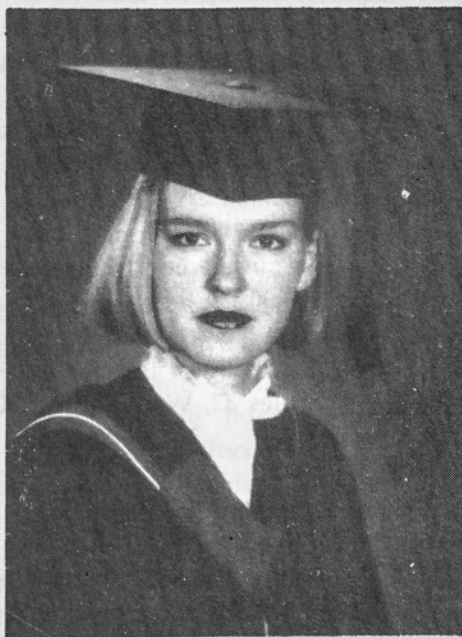
Medicina, Nr. 1 (69) 1987

Rita Kolyčiūtė

universitete Hamiltonė ir paskutinius ketverius metus studijavo mediciną Howard universitete, specializuodamasi vaikų ligose.

Nauja medicinos daktarė **Jūratė Uleckaitė** gimusi ir užaugusi Toronte, Kanadoje baigė Toronto French School 1981 m. Tais pačiais metais įstojo į University of Western Ontario Londone, Ontario, kur jai buvo

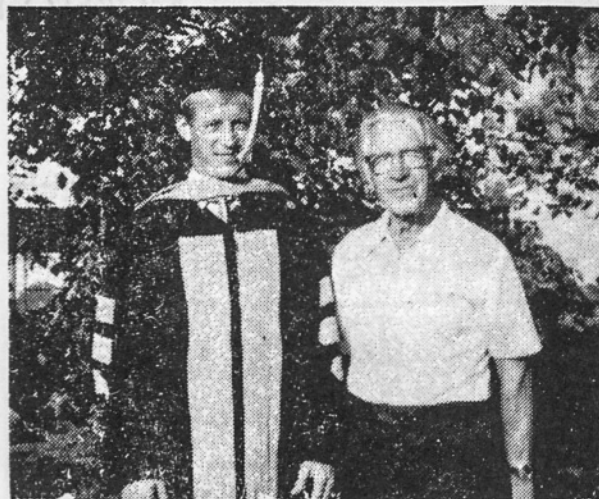

Jūratė Kristina Uleckaitė, M.D.

paskirta keturių metų stipendija. Po dviejų metų studijų, Jūratė buvo priimta į Toronto Universiteto medicinos fakultetą. Ji jį sėkmingai baigė birželio 11 d., 1987 m. įsigydamą daktarės diplomą.

Jūratė aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje. Lankė lietuvišką darželį ir baigė šeštadieninę Maironio Lituaništinę mokyklą, o taip pat dalyvavo Toronto Gintaro Šokių Ansamblyje ir Ateitininkų organizacijoje. Ji buvo pereinusi Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos Valdybos vice-pirmininkė ir dalyvavo dviejuose Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresuose: 1979 m. Anglijoje ir 1983 m. Šiaurės Amerikoje. 1985 m. padėjo suorganizuoti Laisvės ir Taikos Ryžto Žygį ir pati jame dalyvavo. Šiais metais Jūratė įsteigė Toronte Kanados Komitetą Kongresui rinkti lėšas ir skleisti informaciją apie sekantį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Australijoje.

Liepos mėnesį Jūratė pradeda savo internatą Montrealyje, Montreal General ligoninėje.

Dr. Antanas Valaitis su savo seneliu Antanu Valaičiu

Antanas Valaitis, D.D.S., Gintauto ir Mary Jo Valaičių sūnus, augo ir mokėsi Cleveland, Ohio. Baigė Eastlake North gimnaziją pirmuoju mokiniu. Žaidė krepšinį ne tik gimnazijoje ir Lake County rinktinėje, bet priklausė ir lietuvių krepšinio būriui „Žaibas“. Studijas pradėjo Akron universitete, o vėliau studijavo Case Western Reserve universitete, kur gavo bakalauro laipsnį. Po to studijavo odontologiją, kurią baigė 1986 m. pavasarį ir gavo odontologijos daktaro laipsnį.

1986 m. rudenį pradėjo dirbti University Hospital Health Center, Willoughby, Ohio.

A.a. dr. Prano ir Liucijos Tarvydų, gyv. Edina, Mo., duktė **Vilija Tarvydaitė-Sanerberg** 1987 m. gegužės 16 d. gavo daktaro laipsnį iš Rehabilitation psychology (Ph.D.) Madison universitete, Wisconsin. Ji su šeima gyvena Milwaukee, Wisc. Šią vasarą žada aplankyti savo tėvų kraštą — Lietuvą.

● **Chicagos Sveikatos departamentas** paskelbė, kad 1986 m. spalio mėnesį buvo 24 nauji **AIDS** susirigimai. Visi susirgusieji buvo vyrai ir iš jų 21 homoseksualas, 12 baltųjų, 10 juodųjų, 1 ispanų kilmės ir 1 azijietis.

Nuo 1986 m. gruodžio 29 d. iki 1987 m. sausio 28 d. buvo 22 nauji AIDS susirgimai, iš kurių 18 buvo vyrai homoseksualai.

JAV-se 1986 metais AIDS susirgimų buvo apie 35,000, o 1988 metais būsią apie 91,000. Susirgimų vidurkis 13 iš 100,000 gyventojų. Daugiausia susirgimų užregistruota New Yorke ir San Francisco — 91 iš 100,000 gyventojų, Jersey City — 60, Miami 53, Los Angeles 32, Washington, DC 26, Boston 16, Chicago 9.

1985 metais federalinė valdžia išleido \$7.8 bilijonus senelių globos namams — 24% visų JAV tam reikalui panaudotų išlaidų. Senelių globos namuose buvo 1.3 milijonai Medicare ar Medicaid draudžiamų asmenų. Prie anksčiau minėtos sumos valstijų ir vietinės įstaigos prideda daugiau

kaip 5 bil. dolerių. Federalinė valdžia įveda griežtesnes senelių priežiūros taisykles. Bus privalomos kasmetinės valstybinės inspekcijos. Globos namai, laužą taisykles, bus griežčiau baudžiami. Ligoniai bus informuoti apie savo legalinę teisę, turės teisę patikrinti savo ligos ir tyrimų duomenis ir pan.

American Med. News, Oct. 24, 1986.

Ligoninės 1995 metais

Medicare draudimas bus reformuotas: asmenys, turį daugiau pajamų, mokės daugiau už Medicare draudimą. Dabar JAV-ėse yra daugiau kaip 6,900 ligoninių. Iš jų 2,400 ligoninių priklauso 250 multi-ligoninių grupių. 1995 m. grupėm priklausys 3400 ligoninių. Nuo 500 iki 1000 ligoninių užsidarys. Medicare ir Medicaid mokės ligoninei tik tam tikrą nustatytą sumą ligoninėms, kitos draudimo įstaigos pagelbės balansuoti apmokėjimą. Nepajėgiančių apsimokėti skaičius padvigubės. Bus daugiau problemų su ligoninių „Quality care“.

Family Practice News, April 17, 1987

MŪSŲ MIRUSIEJI

Kostas Augevičius, medicinos gydytojas, po ilgos džiovos ligos mirė 1987 m. sausio 4 d. Adelheid sanatorijoje, Unteraeger, Šveicarijoje ir palaidotas Unteraeger kapinėse. Velionis gimė 1915 m. spalio 2 d. Augo ir mokėsi Lietuvoje.

Dr. Kostas Augevičius

Mokytis pradėjo Kėdainiuose, bet tėvams persikėlus į Kauną, mokėsi ir baigė Aušros berniukų gimnaziją. Medicinos mokslus studijavo ir baigė Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Priklausė Studentų medikų korporacijai Fraternitas Lithuania. 1942 m. susituokė su gyd. Stase Mackevičiūte. 1944 m. susirgo plaučių džiova ir išvažiavo su šeima į Šveicariją. Pradžioje gydėsi Davos, vėliau Montanos sanatorijoje, o po to persikėlė į Unteraeger, kur ne tik gydėsi, bet ir dirbo gydytoju sanatorijoje.

Stasė Mackevičiūtė-Augevičienė, dailininko Jono Mackevičiaus duktė, mirė 1972 m. birželio 29 d. ir palaidota Unteraeger kapinėse. Ji augo ir mokėsi Lietuvoje. Baigusi Aušros mergaičių gimnaziją Kaune, studijavo mediciną Vytauto Didžiojo universitete. Priklausė Studenčių medikų korporacijai Patria. Šveicarijoje gyveno ir dirbo gydytoja Zürich mieste.

Gerhard Abromaitis, M.D., 67 metų amžiaus, mirė 1987 m. sausio 6 d. Crystal Lake, Ill. Medicinos mokslus studijavo ir medicinos daktaro laipsnį gavo 1949 m. Philipps universitete, Marburg Lahn, Vokietijoje.

Medicina, Nr. 1 (69) 1987

A.A.

DR. GEDIMINAS GUDAUSKAS

Dr. Gediminas Gudauskas, kanadiečių ir amerikiečių Gedi vadinamas, staiga netikėtai iškeliavo į amžiną poilsį, bet Gedimino, jauno lietuvio mokslininko darbai dar ilgai tarnaus sergantiems vėžio liga.

Gediminas gimė Čikagoje 1950 m. sausio 17 d. Prisimenu jį, kaip labai draugišką berniuką Beverly Shores atostogų metu, besupantį sūpynėse mažiukus vaikus, tarp jų ir mūsų dukrelę Laurą.

Gediminas nuo pat mažens buvo aktyvus jūrų skautas, jaunesnių brolių vadovas, aistringas būriuotojas, talentingas navigatorius ir išradingas skautas.

1973 m. Gediminas sėkmingai užbaigė mokslus University of Southern California ir gavo farmakologijos doktorato laipsnį.

Dr. Gediminas Gudauskas pasirinko ne vaistininko, bet mokslininko farmakologo darbą ir persikėlęs į Kanadą — Vankuverį įsijungė į vėžio terapijos tyrimus. Per trumpą laiką įsigijo savo bendradarbių pasitikėjimą ir pasiekė Kanados Britų Kolumbijos vėžio kontrolės direktoriaus laipsnį.

Dr. Goldie savo laiške dr. Gedimino tėveliams, dr. Juozui ir Giedrei Gudauskams po staigos ir netikėtos dr. Gedimino mirties rašo: „In the course of a single letter it would be difficult to document all of the many contributions that your son, Gedi Gudauskas made to our institution and to advancing the cause of cancer research“.

Dr. Gediminas Gudauskas per trumpą savo gyvenimo laikotarpį suskubo atlikti daugiau negu 30 mokslinių darbų ir juos paskelbti vėžio ligų žurnaluose. Trys pagrindiniai vėžiai ir jų chemoterapija: storųjų žarnų, krūties ir plaučių vėžiai buvo dr. Gedimino Gudausko tyrimo objektas, šalia kompiuterių ir flocitometrijos studijų. Jo naujai pritaikyta gydymo metodologija yra plačiai naudojama tiek Kanados, tiek JAV onkologų, vėžio ligų specialistų.

Dr. Gediminas Gudauskas išsiskyrė iš mūsų tarpo, bet jo moksliniai darbai dar ilgai padės onkologams gydyti vėžiu sergančius ligonius.

Dr. Jonas Valaitis

Janina Kolytė-Luinienė, M.D., pediatrė, 91 metų amžiaus, mirė 1986 m. spalio 25 d. Kalifornijoje. Palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje. Gimė 1895 m. Marijampolėje. 1913 m. baigė Šiaulių gimnaziją. Mediciną studijavo ir baigė Vilniaus universitete. Valstybinius gydytojo egzaminus Lietuvoje išlaikė 1928 m. Specializavosi vaikų ligose 1929-1931 m. V.D. universiteto Vaikų klinikoje. Dirbo Valst. Vaikų Lopšelyje Vilijampolėje prie Kauno. Buvo viena iš Lietuvos Vaikų ligų gydytojų draugijos steigėjų 1936 m. Sovietų okupacijos metu, 1940 m., Vaikų Lopšelio komunistai tarnautojai apskundė antikomunizmu ir už tai gavo 7 metų sunkių darbų kalėjimo bausmę. Pusę metų buvo Kauno kalėjime, bet 1941 m. birželio 23 d., sovietams ir lietuviams komunistams bėgant nuo vokiečių, kaliniai išlaužė kalėjimo duris ir išsigelbėjo. Po karo atvyko į JAV. Gyveno Chicagoje, vėliau Sterling, Ill., o po to Rancho Palos Verde, Kalifornijoje. Keletą metų dirbo Dixon State Hospital, Ill.

Eugenija Pranaitytė Šniokaitienė, D.D.S., 71 metų amžiaus, mirė 1987 m. gegužės 5 d. Providence ligoninėje Detroite, MI. ir palaidota Mt. Olivet kapinėse. Velionė augo ir mokėsi Lietuvoje. Odontologijos mokslus studijavo ir baigė Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Atvy-

Dr. Eugenija Šniokaitienė

kusi JAV, po kelerių metų mirė jos vyras. Neturėjo dantų gydytojos praktikos teisių, dirbo kitokius darbus. Užaugino ir išmokslino du sūnus. Priklausė šauliams, Šv. Antano parapijai Detroite.

Ona Vaškevičiūtė, M.D., 75 metų amžiaus, po ilgos vėžio ligos mirė 1987 m. balandžio 17 d. Chicagoje ir palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje. Velionė gimė Gaižūnų kaime, Linkuvos valsč., Šiaulių apskr. Augo ir mokėsi Lietuvoje. Baigusi Linkuvos gimnaziją 1931 m., pradėjo studijuoti mediciną Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Priklausė Studentų ateitininkų medikų korporacijai „Gaja“. Medicinos studijas baigė ir 1937 m. gavo medicinos gydytojos diplomą. Dirbo gydytoja Pilviškiuose. 1944 m.

Dr. Ona Vaškevičiūtė

pasitraukė į Vokietiją. Tübingeno universitete gavo medicinos daktaro laipsnį 1949 m. ir tais pačiais metais atvyko į JAV. Gyveno ir dirbo privačioje praktikoje Chicagoje. Priklausė Holy Cross ligoninės gydytojų štabui. Buvo viena iš steigėjų ir globėja vasaros vaikų aikštelės — Onos aikštelės —, kuri veikė vasaros metu Marquette Parke Chicagoje. Amerikos lietuvių vaiko ugdymo draugijos (ALVUD) viena iš steigėjų. Priklausė Ateitininkų medikų korporacijai „Gaja“, Chicago Medical Society, American Medical Association.

Ona Vaišvilaitė-Valaitienė, M.D., po ilgokos ligos ir keletos operacijų mirė 1986 m. spalio 24 d. Hamilton, Kanadoje ir palaidota Missisaugos Šv. Jono lietuvių kapinėse. Velionė gimė ir augo Lietuvoje netoli Anykščių. Jauna neteko tėvų. Augino ir leido į mokslus teta prof. dr. V. Tumėnienė. Mediciną studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Studijas baigė 1938 m. ir gavo medicinos gydytojos diplomą. Vienerius metus

medicinos studijas gilino Berlyne, Vokietijoje. Susituokė su teisininku Jeronimu Valaičiu. II-jo pasaulinio karo metu pasitraukė į vakarus. Kurį laiką gyveno Jugoslavijoje, vėliau Austrijoje ir po karo — Vokietijoje. 1948 m. atvyko į Kanadą. Išlaikiusi valstybinius egzaminus, gyveno ir dirbo Hamiltone, Kanadoje.

Stasys Urba, M.D., staiga ir netikėtai po širdies priepuolio mirė 1986 m. gruodžio 28 d. savo namuose Hickory Hills, Ill. ir palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje. Gimė 1911 m. balandžio 10 d. Beržinių kaime, Pakruojo vls., Šiaulių apskr. Baigęs Linkuvos gimnaziją, 1933 m. pradėjo studijuoti mediciną Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Priklausė Studentų ateitininkų medikų korporacijai Gaja. Medicinos studijas baigė ir 1941 m. gavo medicinos gydytojo diplomą. Dirbo jaun. asistentu V.D. universiteto klinikose. Susituokė su Rūta Petkelyte, dantų gydytoja. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Dirbo

gydytoju Vienos universiteto Neurologijos ir psichiatrijos klinikoje ir Nervų ligų klinikoje Pirna (Elbe). Po karo dirbo Memmingeno pabėgėlių stovykloje ir Neuburg/Donau stovykloje. Atvykęs į JAV, dirbo Oak Forest ligoninėje, Oak Forest, Ill.

Dr. Stasys Urba

Naujas stiprus endogeninis hormonas

Per paskutinius 4 metus galutinai išaiškintas ir galimai tinkamas kliniškam naudojimui stiprus natriuretinis, diuretinis ir vasodilatorinis hormonas, prieširdžių natriuretinis peptidas. Sintetiškai gaminamas Merck ir Searle bendrovių Šveicarijoje, Japonijoje ir N. Zelandijoje jau vyksta klinikiniai bandymai. Tikimasi, kad kliniškai bus netrukus bandoma ir JAV-bėse.

Peptidas atrastas-atpažintas ir išgrynintas, G. Washington'o universiteto laboratorijose St. Louis (dr. Needleman ir co.), farmakologijos skyriaus. Jie pastebėjo kraujo indų išplėtimo (vasodilator) efektą. Kiek vėliau kanadiečių grupė pastebėjo natriuretic diuretinį efektą. Tas peptidas dar vadinamas „**atriopeptinu III**“. Svarbiausia, kad tas peptidas specifinis gydymui aukšto kraujo spaudimą ir inkstų nepakankamumą, širdies dekompenzaciją, ascitą ir kitus hepato-renalinius sutrikimus. Kol kas šitas hormonas galimas naudoti tik parenteraliai.

Prieširdinis natriuretinis peptidas (PNP) tinka naudoti ir prie ūminių inkstų susirgimų. Na išskyrimas padidinamas iki 100 kartų. Inkstų kraujagyslės labai išsiplečia: pagerėja inkstų kraujo apytaka.

Elektromikroskopiniu būdu visų žinduolių prieširdžių audinių celėse randamos peribranduo-

linės granulos (grūdėliai). Tokie grūdėliai nerandami širdies skilvelių (ventricles) audiniuose. Tuo tarpu nežinduolių širdies audiniai, k.a. varlių ar ryklių širdies audiniai tų peptidų turi ir š. skilveliuose. Histologiškai tie grūdėliai buvo pastebėti prieš 25 metus, bet tik neseniai paaiškėjo, kad juose yra sukrauti PNP prohormonas.

Kaip žinoma iš laboratorinių bandymų, sužalotas inkstas gamina stiprų kraujo indų konstriktorių **thromboxane**, tuo pačiu padidina kraujo apytakos atsparumą (vasc. resistance) inkste. Panaudojus PNP, visų nustebimui, kraujo indai ne tik inkste, bet ir kituose organuose žemiau širdies, atsileido. PNP kalibruojant su nitroglycerinu, parodė, kad PNP veikia daug ilgiau — viena dozė net iki vienos valandos.

1986 metų JAV kongresas paskyrė \$88 bilijonus dolerių per Sveikatos departamentą žmonių sveikatos reikalams (Health and Human Services — HHS) ateinantiems metams. Tarpe paskyrimų yra \$205,7 mil. sveikatos darbuotojų mokymui; \$400 mil. — AIDS tyrimams ir apsaugai; alkoholio ir kitų svaigalinių medžiagų — psichinės sveikatos administracijai — \$1,0 bilij.; \$1,1 bilij. pagerinti Medicare draudimo vykdymą ir \$75 mil. skiepams nuo vaikų ligų išlaidoms padengti.

AM News, 1986 m. spalio 31 d.

LIETUVIAI GYDYTOJAI VENEZUELOJE

Paruošė Dr. V. Gutauskas

Dr. Povilas Dambrava, žymus visuomenininkas ir lietuviškos spaudos rėmėjas, gimė 1923 m. lapkričio 3 d. Spitrėnų kaime, Utenos apskr. Pradžios mokyklą baigė 1937 m. Kaune. Atvykęs į Venezuelą, baigė buhalterijos kursus 1955 m.

Dr. Povilas Dambrava

Caracase. Gimnaziją baigė 1958 m. Mediciną studijavo Universidad Central de Venezuela ir baigė 1966 m. Akušerijos ir ginekologijos specialybę įsigijo 1968 m. Dirba privačioje praktikoje savo kabinete Caracas.

Dr. Vladas Gutauskas gimė 1908 m. gegužio 2 d. Gilbiečio kaime, Lazdijų valsčiuje, Seinų apskr. 1928 m. baigė Lazdijų gimnaziją. 1934 m. baigė medicinos mokslų studijas Vytauto Didžiojo universitete Kaune ir gavo medicinos gydytojo diplomą. 1936 m. dirbo Šiaulių miesto savivaldybės Medicinos skyriaus vedėju. 1937-1941 m. dirbo Panevėžio apskrities ligoninės Chirurgijos skyriuje, kur įsigijo chirurgo specialybę. Nuo 1941 m. Biržų apskrities ligoninės direktorius ir chirurgijos skyriaus vedėjas. 1944 m. pasitraukė į Austriją. Dirbo Vienos universiteto klinikų Chirurgijos skyriuje. Artėjant frontui, pasitraukė į Salzburgą ir dirbo gydytoju Gladenbach stovykloje. 1947 m. emigravo į Venezuelą. Pradžioje dirbo provincijos gydytoju, o vėliau privačioje praktikoje Caracas mieste. 1936 m. susituokė su

Dr. V. Gutauskas

Elena Uršyte. **Sūnus Juozas** mediciną studijavo ir baigė Kanadoje, įsigijo chirurgo specialybę ir dirba Ottawoje, Kanadoje. Duktė Maria Teresa Aldona, psichologė, dirba Caracas.

Dr. Juana Rodríguez Ignatavičiūtė gimė 1958 m. rugpjūčio 14 d. Caracas, Venezueloje. Mediciną studijavo Universidad Central de Venezuela. Medicinos studijas baigė 1983 m. Dirba privačioje klinikoje Urológico San Román, Caracas. Tėvas

Dr. Juana Rodríguez

Dr. Jonas Hermanavičius Medicina Nr. 2 1986 32 psl.

Dr. Algimantas P. Jaloveckas, neurologas, gimė 1932 m. birželio 29 d. Alytuje, Lietuvoje. Pradėjo mokytis Kaune, o vėliau Vilniuje. Vokietijoje mokėsi Ravensburgo Lietuvių gimnazijoje. Atvykęs į Venezuelą, mokėsi Liceo nocturno „Juan Vincente González“. 1953 m. gavo bakalaurų laipsnį iš biologijos. 1953-1959 m. studijavo medicinos mokslus Universidad Central de Venezuela. 1960 m. dirbo Londono universiteto Neurologijos institute. 1964-1966 m. dirbo Neurologijos klinikoje, Universidad Central de Venezuela. 1961-1966 m. docentas Catedra de Farmacología y Toxicología de la Universidad Central de Venezuela. 1966-1985 m. docentas Catedra de Clínica Neurológica en la Universidad Central de Venezuela.

Dr. Juozas Zavadzkas Kurskis gimė 1941 m. lapkričio 14 d. Kazluose Lietuvoje. Mediciną studijavo Universidad de Carabobo. Studijas baigė 1969 m. ir gavo gydytojo chirurgo diplomą. 1974-75 m. dirbo Cook County ligoninėje Chicagoje.

Dr. Juozas Zavadzkas

1975-79 m. specializavosi bendrojoje chirurgijoje Mount Sinai Medical Center, Milwaukee. Dirba savo specialybėje Instituto Venezolano de los Seguros Sociales ir Clínica Lugo Maracay, Aragua. Žmona: dr. Ana León de Zavadzkas. Augina du sunus ir dukterį.

Medicina, Nr. 1 (69) 1987

Dr. Vytautas A. Subačius, kardiologas, universiteto profesorius, gimė 1938 m. sausio 1 d. Vosiūnų kaime, Švenčionių apskr., Felikso ir Elenos Subačių šeimoje. 1948 m. su tėvais; sesute Aldona ir broliu Rimantu atvyko į Venezuelą. Valencijoje baigė Don Bosco pradžios mokyklą ir Pedro Gual gimnaziją. Mediciną studijavo Carabobo universitete ir 1964 m. liepos 10 d. gavo gydytojo-chirurgo diplomą. Atlikęs privalomą praktiką Valencijos Centrinėje ligoninėje, 1966 m. vasario mėn. 1 d. konkursu laimėjo Carabobo universiteto Medicinos fakulteto Fiziopatologijos katedros instruktoriaus vietą, o vėliau profesoriaus vietą. 1979-1982 m. Fiziopatologijos katedros vedėjas. Ruošia specialų darbą aukščiausiam („titular“) profesoriaus laipsniui gauti. 1977 m. įsigijo kardiologijos specialybę. Kardiologo specialybės kursuose trejus metus dėstė elektrokardiografiją ir vectocardiografiją. Paruošė ir pristatė keliolika specialybės darbų, kurių dauguma buvo paskelbta Venezuelos kardiologijos žurnaluose. Parašė pagrindinį kardiologijos veikalą „Fisiología y Fisiopatología del Corazón“, kuris su iliustracijomis buvo išleistas 1980 m. ir dabar tebenaudojamas.

Dr. Dana Angelina Zavadzkas de Spíndola gimė 1954 m. vasario 11 d. Valencia, Carabobo. Mediciną studijavo Universidad de Carabobo. Studijas baigė 1978 m. ir gavo gydytojo chirurgo diplomą. 1978-80 m. dirbo Guacara, o 1981-83 m. specializavosi vidaus ligose Carabobo ligoninėje, Valencia. Dirba savo specialybėje Carabobo ligoninėje. Vyras dr. Arturo Spindola, traumatologas. Augina tris dukteris.

Dr. Dana Zavadzkas

Dr. Irena Babianskaitė Šeputienė gimė 1916 m. lapkričio 6 d. Mediciną studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Studijas baigė ir 1944 m. birželio mėn. gavo medicinos gydytojos diplomą. Karo metu dirbo gydytoja Čekoslovakijoje. 1947 m. atvyko į Venezuelą. Pradžioje dirbo 7 metus provincijos gydytoja. 1966 m. įsigijo ginekologijos specialybę. Venezueloje dirbo 30 metų Vaikų globos institute, 6 metus Pedagoginiame institute ir 22 metus Ligonių draudimo kasoje. Už socialinį ir gydymo darbą 1983 m.

Dr. Šeputienė

spalio 12 d. buvo apdovanota aukščiausiu garbės ordinu. Tebedirba privačioje praktikoje. Didelė mėgėja įvairių sporto šakų. Neseniai baigė kompiuterių kursus.

Dr. Dalia Šliogeris (Šliogerytė)

Dr. Dalia Teresa Šliogeris gimė 1959 m. gruodžio 3 d. Caracas, Venezueloje. Mediciną studijavo ir baigė Universidad Central de Venezuela ir 1985 m. liepos mėn. gavo gydytojo chirurgo diplomą. Dirba Cumana mieste Venezueloje.

Rūkymas — Amerikos Vėžio Draugijos (ACS) apžvalga

Rūkančiųjų JAV-ėse per paskutinius 9 metus nukrito nuo 37% iki 30%. Žmonės mažiau rūko dėka savanoriškų sveikatos organizacijų patarimų darbuočių programų, skatinančių darbininkus stengtis palaikyti normalų svorį ir nerūkant. Jauni žmonės labiau susirūpinę sveikatingumu. Valstybė reikalauja, kad cigarečių etiketės tiksliai apibūdintų rūkymo žalą sveikatai. Per paskutinį dešimtmetį rūkančių paauglių berniukų skaičius nukrito nuo 28% iki 16%, o mergaičių nuo 28.8% tik iki 20.5%.

Daug įtakos turi rūkalų skelbimai: 1960-70 m. laikotarpy skelbimai buvo taikomi vyrams. Daugiau žymių žmonių mirė nuo plaučių vėžio. Apie 1970 metus cigarečių gamintojai atkreipė skelbimus į jaunas moteris, todėl šiuo metu daugiau jaunų moterų rūko, negu vyrų.

Praeitais, 1985 m., 41,100 moterų mirė plaučių vėžiu, palyginus 22.000 — 1976 m. 1985 m. daugiau moterų mirė nuo plaučių vėžio kaip nuo krūties vėžio.

Tipiška, kad vyrai su aukštu išsilavinimu ir didesniu uždarbiu rūko mažiau, negu mažesnio mokslo ir uždarbio, ypač fizinio darbo darbininkai. Aukštesnio mokslo žmonės daugiau skaito ir geriau informuoti apie rūkymo kenksmingumą.

ACS (American Cancer Soc.) statistinis tyrimas rodo, kad vadinamasis „**pasyvus rūkymas**“, nors ir mažiau, irgi kenkia širdies, plaučių ligoniams, negimusiems kūdikiams ir net gali būti pagrindine priežastim vėžio sukėlimo.

Pagal „Gallup“ apklausinėjimus, pažiūros į rūkymą keičiasi: 79% amerikiečių ir 76% Amerikos rūkorių yra nuomonės, kad rūkymas darbo metu turėtų būti apribotas ir turėtų būti neleista nerūkančių tarpe ir viešose vietose.

(Paruošė A.Š.)

AM News, Nov. 7, 1986

MIKSTŪRA

Aš, dr. Alanas Pavilaniš, esmi rusų princas...

Dr. V. Alekna: „Kai gyslose vynos sruvena, tai aš ir prancūzas, ir amerikonas“.

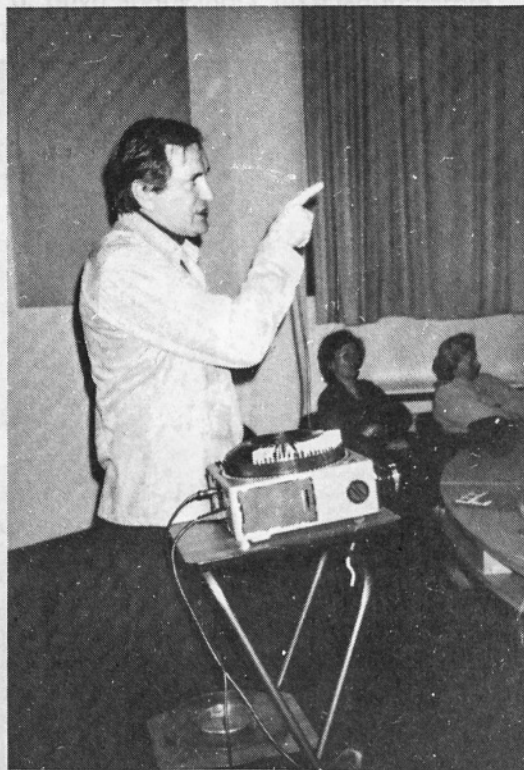
Dr. V. Urba: „Tokio gimtadienio tai dar nebuvo šventės...“

Dr. F. Kaunas pravedė rusiškus šokius.

Dalia Aleknienė: „Leisk man pasinaudoti architekto akimis“

Dr. M. Vygantas net ir paskaitos metu dūrė į akį...

Dr. J. Valaitis:
„Gražuole, aš ir su arabėmis galiu slidinėti“.

Dr. A. Razma:
„Manau, Lenkauskai, kad niekas nepastebės, kad mes šiandien neslidinėjam“

**XVI-tas Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų
Sąjungos**

SUVAŽIAVIMAS

1987 m. rugsėjo 4-7 d.d. — Darbo dienos savaitgalyje

HYATT OAK BROOK viešbutyje
1909 Spring Road, Oak Brook, Illinois 60521

Suvažiavimas **jubiliejinis** —

75 metai Amerikos lietuvių gydytojų organizuotos veiklos!

Valdyba ruošiasi ir tikisi Jus visus matyti suvažiavime.

Paskaitas išklaušę gydytojai gaus I-mos
kategorijos užskaitą ir CME pažymėjimą.

PLGS Valdyba

1988 metų LAMA (Amerikos Lietuvių Medikų Sąjungos)

žiemos seminarui jau ruošiamasi!

Seminaras įvyks SNOWMASS, Colorado

nuo 1988 m. vasario 27 iki kovo 5-tos.

Primenama visiems rezervuoti šią datą!

Aprašymai ir kita informacija bus išsiuntinėta

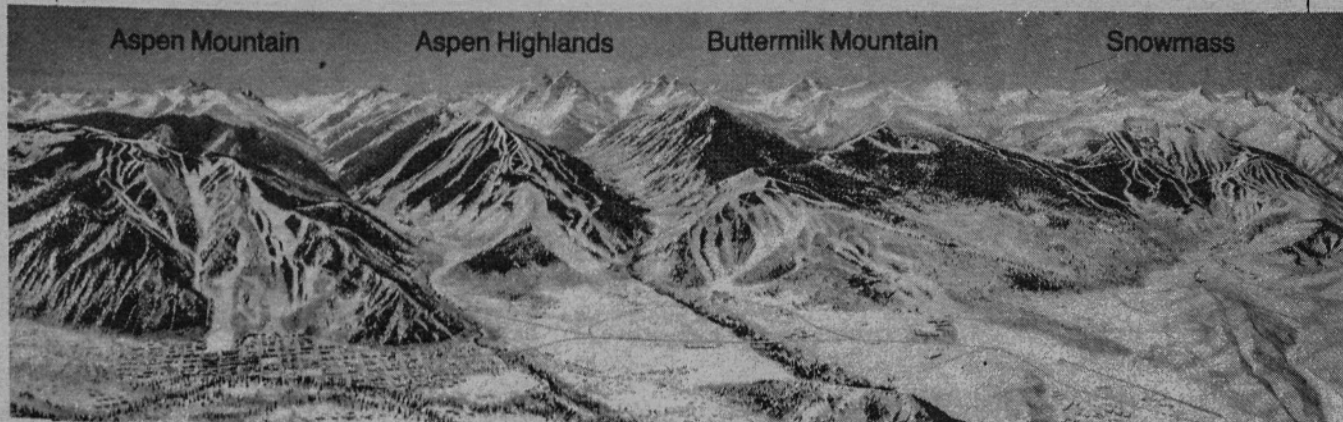
rugsėjo mėn. pradžioje.

Birutė Zalatorienė, Travel Advisers Inc.

1515 N. Harlem, #110

Oak Park, IL 60302,

Tel. 312-524-2244.

MEDICINA
3038 W. 59th St.
Chicago, IL 60629